

**Istraživanje javnog mnjenja o
percepciji
nezavisnosti i integriteta pravosuđa
u Crnoj Gori
23. januara – 03. februara 2023.
1000 ispitanika/ce
Crna Gora**

Projekat „Pristup pravdi i ljudskim pravima u Crnoj Gori – projekat monitoringa suđenja 2021-2023” sprovodi Centar za monitoring i istraživanje (CeMI), u saradnji sa Akcijom za ljudska prava (HRA), a finansiran je od strane Evropske unije i kofinansiran od strane Ministarstva javne uprave Crne Gore.

Ministarstvo
javne uprave

Sadržaj

- O projektu
- O istraživanju
- Ključni nalazi
- Stavovi o pravosudnom sistemu
- Stavovi o radu sudstva
- Stavovi o radu tužilaštva
- Kontakt

O projektu

Istraživanje je nastalo u okviru projekta „Pristup pravdi i ljudskim pravima u Crnoj Gori – projekat monitoringa suđenja 2021-2023“ koji CeMI sprovodi u partnerstvu sa Akcijom za ljudska prava (HRA), uz podršku Evropske komisije i Ministarstva javne uprave.

Projekat ima za cilj da doprinese daljoj demokratizaciji i podizanju nivoa primjene vladavine prava i poštovanja ljudskih prava u Crnoj Gori, kroz kampanju zagovaranja usmjerenu ka ključnim donosiocima odluka za zakonodavne i institucionalne izmjene u dijelu primjene krivičnog pravnog sistema u Crnoj Gori. Jedan od ciljeva projekta je i jačanje svijesti javnosti o najvažnijim aspektima jednakog pristupa pravdi, uključujući nove pravne mehanizme i ljudska prava.

Cilj projekta je i jačanje uloge civilnog društva u promovisanju ljudskih prava i dobrog upravljanja, posebno u oblasti pristupa pravdi i vladavine prava.

O istraživanju

Istraživanje o percepciji rada pravosudnih organa u Crnoj Gori, je sprovedeno među punoljetnim državljanima Crne Gore u periodu od 23. januara. do 03. februara 2023. na uzorku od 1000 ispitanika.

Prikupljanje podataka obavljeno je terenskim putem, lice u lice, korišćenjem CAPI metode. Istraživanje je izvršeno na reprezentativnom uzorku populacije punoljetnih građana Crne Gore.

Prosječna dužina trajanja upitnika bila je oko 20 minuta.

Uzorački okvir se zasniva na podacima iz popisa stanovništva iz 2011. MONSTATovoj procjeni broja stanovnika na dan 01.01.2022 i podacima o broju upisanih birača i rezultatima Parlamentarnih izbora 2020. Korišćen je troetapni stratifikovani slučajni uzorak. Poststratifikacija je vršena na osnovu pola, uzrasnih kategorija i regiona (jug, centar, sjever).

Margina greške (za nivo povjerenja od 95%), odnosno uzoračka greška za pojave sa incidencom od 50% iznosi 3%.

Ključni nalazi

Povjerenje u pravosudni sistem:

Početak februara 2023. godine, povjerenje u pravosudni sistem ima manje od polovine građana starijih od 18 godina. Ipak, u odnosu na rezultate istraživanja iz 2020. godine, nivo povjerenja građana u pravosudni sistem je veći za 10% (sa 34% na 44%) i smanjen je broj građana koji nemaju stav po ovom pitanju (sa 17% na 6%).

Kada je riječ o kontaktu građana sa ključnim institucijama u državi, građani su naveli da su najčešće u kontaktu sa policijom (24%), advokatima (14,6%) i sudovima (13,8%). Najmanje direktnog kontakta u posljednje dvije godine građani su imali sa tužilaštvom (7,4%) i sa Ombudsmanom (5,2%).

U sudskom postupku, kao stranka, navodi da se našlo 8,2% ispitanika. Zadovoljstvo radom suda izražava nešto više od dvije petine ispitanika (41,2%), dok nešto više od jedne petine (22,1%) nije zadovoljno radom suda u tom postupku.

Više od polovine građana (57%) smatra da može očekivati fer i pravično suđenje ukoliko bude stranka u postupku, dok više od jedne trećine (35%) smatra da ne može, a 8% građana nije sigurno. Ovo je značajno povećanje u odnosu na rezultate istraživanja iz 2020. godine, prema kojima je 29% građana smatralo da mogu očekivati fer i pravično suđenje, dok je 30% smatralo da ne mogu, a čak 30% građana se nije moglo izjasniti o ovom pitanju, tj. nije bilo sigurno.

Ključni nalazi

Efikasnost sudova i tužilaštva:

Dvije trećine građana (66,3%) smatra da sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni. Ovaj procenat je 2020. godine iznosio 51%, tj. uočavamo drastičan rast negativne percepcije javnosti kada je riječ o efikasnosti rada sudova. Kada govorimo o efikasnosti tužilaštva, građani su sličnog stava i skoro dvije trećine građana (64,9%) smatra da tužilaštvu treba previše vremena da pokrene postupak.

Ključni nalazi

Najveći problem u radu sudova i tužilaštva:

Kao najveći problem u radu sudstva i tužilaštva, građani ističu korupciju i uticaj politike.

Naime, u radu sudova, građani na prvom mjestu ističu uticaj politike (39,9%) a na drugom mjestu navode korupciju (23,4%), na trećem trajanje postupka (13,9%) dok 9,9% građana smatra da nema problema u radu sudova. Kada je riječ o radu tužilaštva, građani kao problem na prvom mjestu navode korupciju (38%), na drugom uticaj politike (27,8%) a na trećem trajanje postupka (14,2%) dok 9,9% građana ne zna koji je najveći problem u radu tužilaštva.

Ključni nalazi

Napredovanje sudija i tužilaca:

U javnosti je izražena negativna percepcija uticaja na rad sudija i tužilaca i procesa njihovog napredovanja.

Skoro dvije trećine građana (62%) smatra da se sudije ne biraju i ne napreduju na osnovu stručnosti, dok je 32% suprotnog stava. Sličan je stav građana o pitanju napredovanja tužilaca, tj. 61% građana smatra da se tužiocima u Crnoj Gori ne biraju i ne napreduju na osnovu stručnosti, dok 32% misli suprotno.

Građani koji smatraju da napredovanje sudija ne zavisi od stručnosti, smatraju da ono zavisi najviše od političkih veza (41,3%), od rođaćkih i prijateljskih veza (35,8%) i od povezanosti sa čelnim ljudima u pravosuđu (23,8%).

Kada je riječ o tužiocima, skoro polovina građana (49,2%) koji smatraju da napredovanje tužilaca ne zavisi od njihove stručnosti, smatra da njihovo napredovanje zavisi od rođaćkih i prijateljskih veza. Da napredovanje tužilaca zavisi od političkih veza smatra 37,2%, a 15,5% građana smatra da zavisi od povezanosti sa čelnim ljudima u pravosuđu.

Takođe, više od polovine građana (56,9%) smatra da tužilaštvo ne odlučuje nezavisno koga će krivično goniti, dok 34,5% misli da tužilaštvo o tome odluku donosi nezavisno, a 8,7% građana nema stav po ovom pitanju.

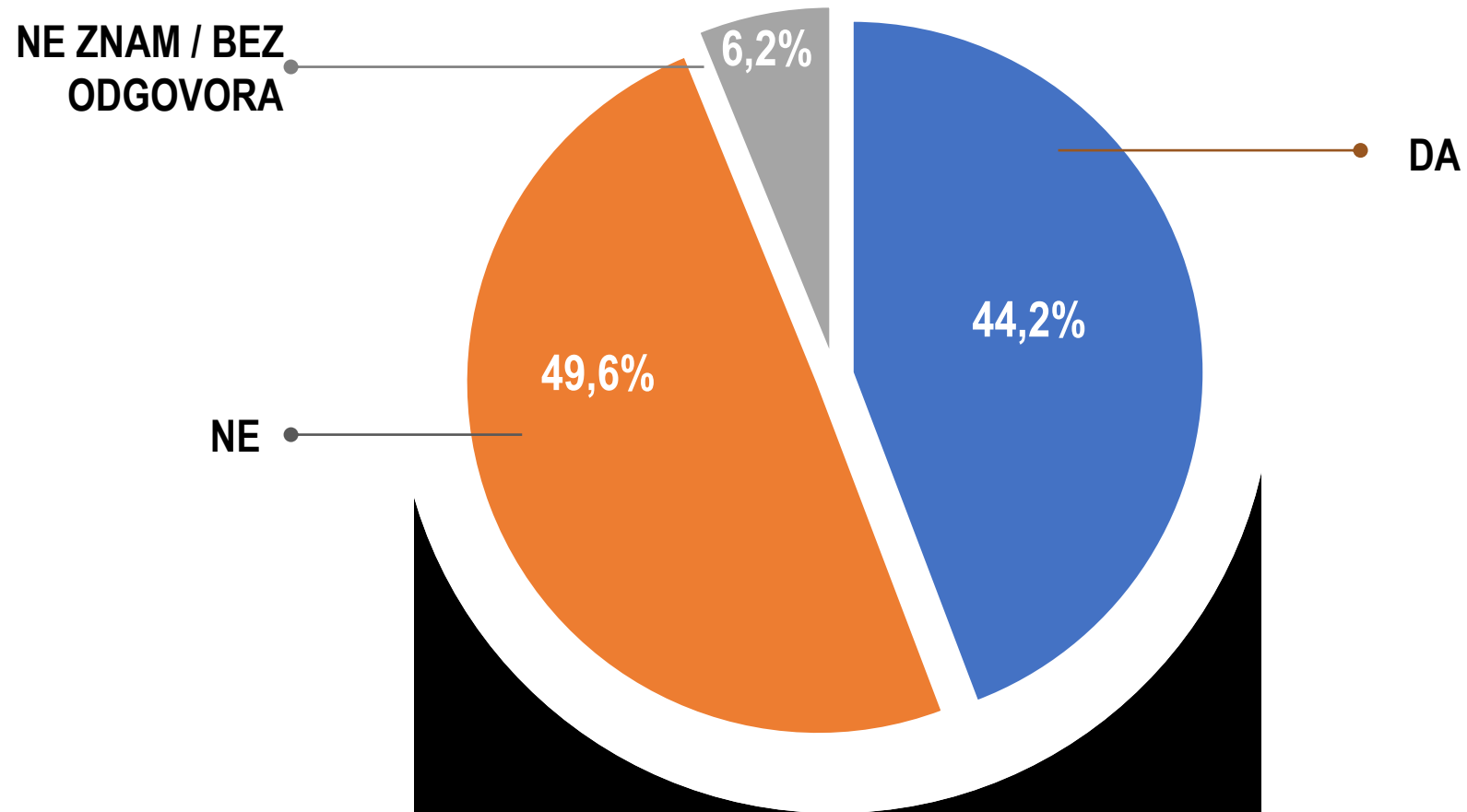
Ključni nalazi

Način informisanja javnosti o radu sudova i tužilaštva:

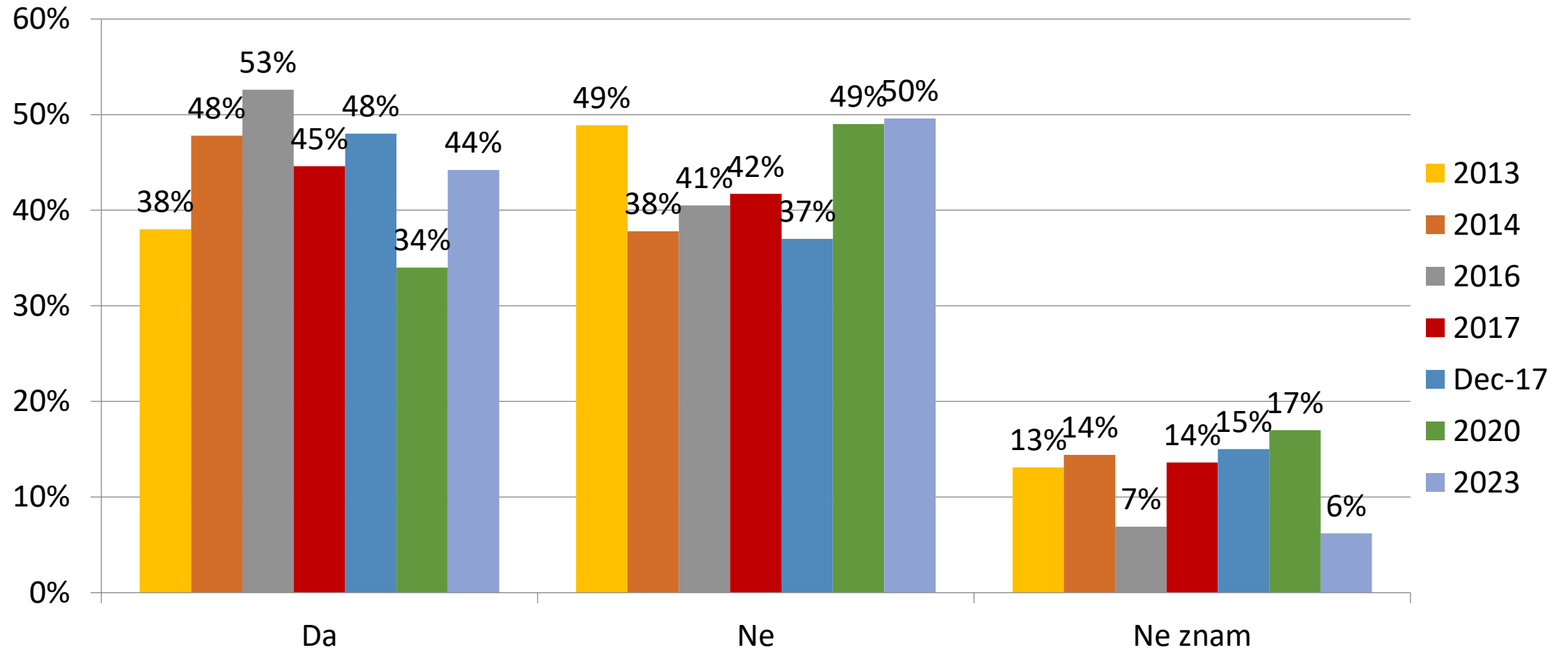
O radu sudova građani se informišu najviše putem televizije (58,4%) i putem online novina i internet stranica (21%). Građani se u približnom procentu informišu i o radu tužilaštva (putem televizije 56,7% i putem online novina i internet stranica 20,8%).

Imajući u vidu da se najveći broj građana o radu sudova i tužilaštva informiše putem medija, pitali smo građane šta misle o radu medija kada je riječ o izvještavanju o slučajevima u vezi sa radom pravosudnih organa u Crnoj Gori. Najveći broj ispitanika (46,6%) iskazalo je stav da jesu i nijesu zadovoljni radom medija. Nešto više od jedne petine građana (27,6%) je uglavnom zadovoljno, dok je 3,3% u potpunosti zadovoljno radom medija. Nasuprot tome, 13,8% građana uglavnom nije zadovoljno radom medija a 5,3% uopšte nije zadovoljno radom medija kada je riječ o izvještavanju o slučajevima u vezi sa radom pravosudnih organa.

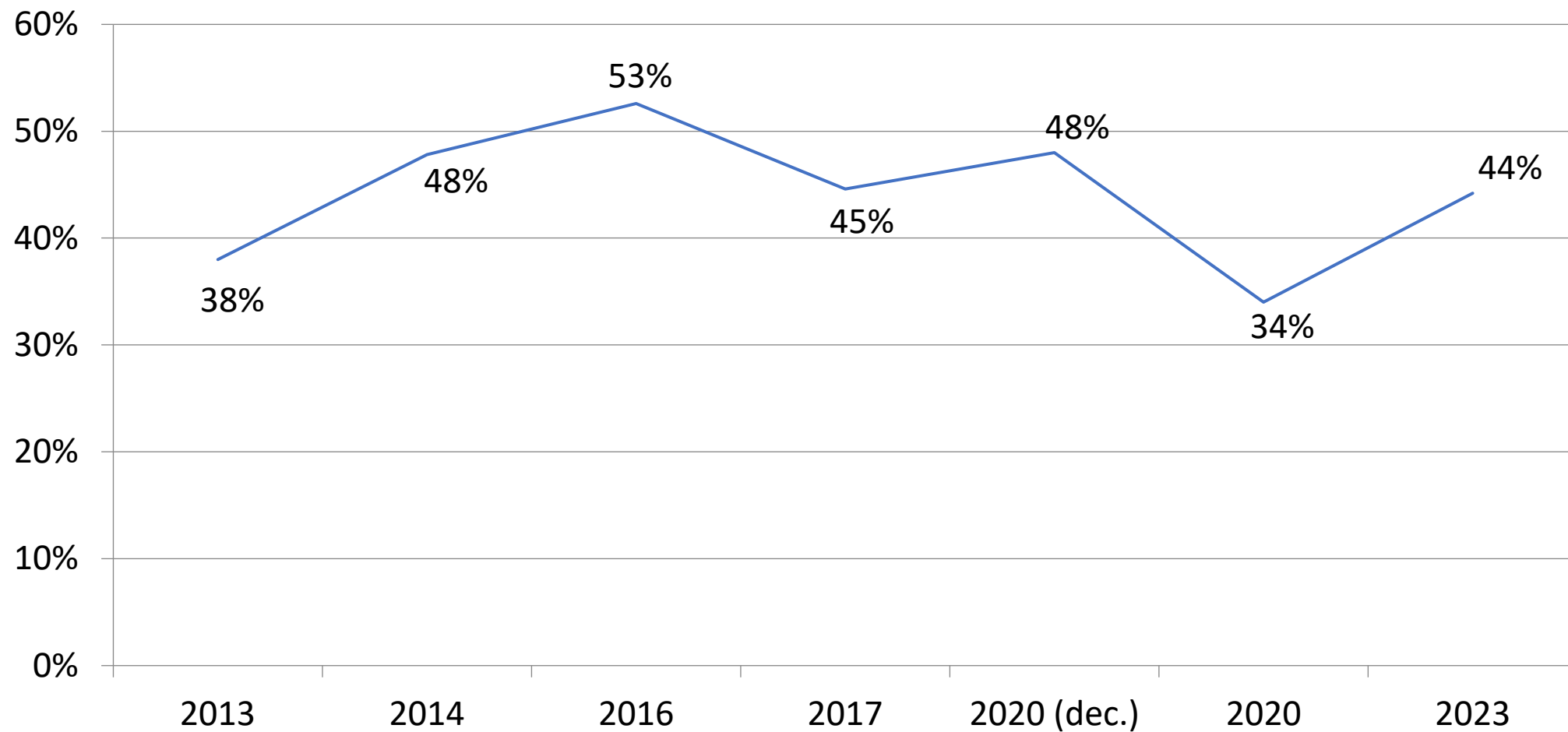
Imate li povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore?

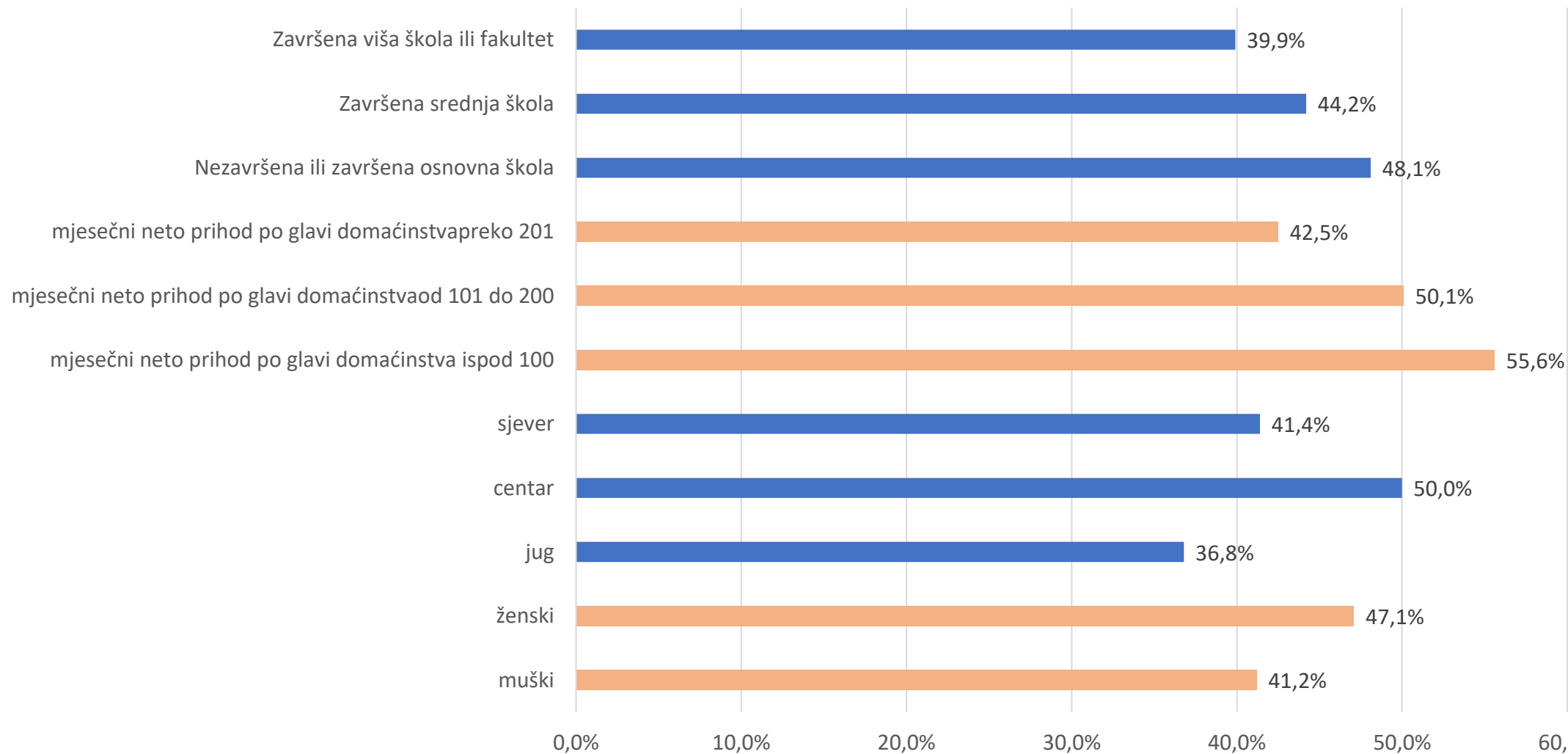
Imate li povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore?

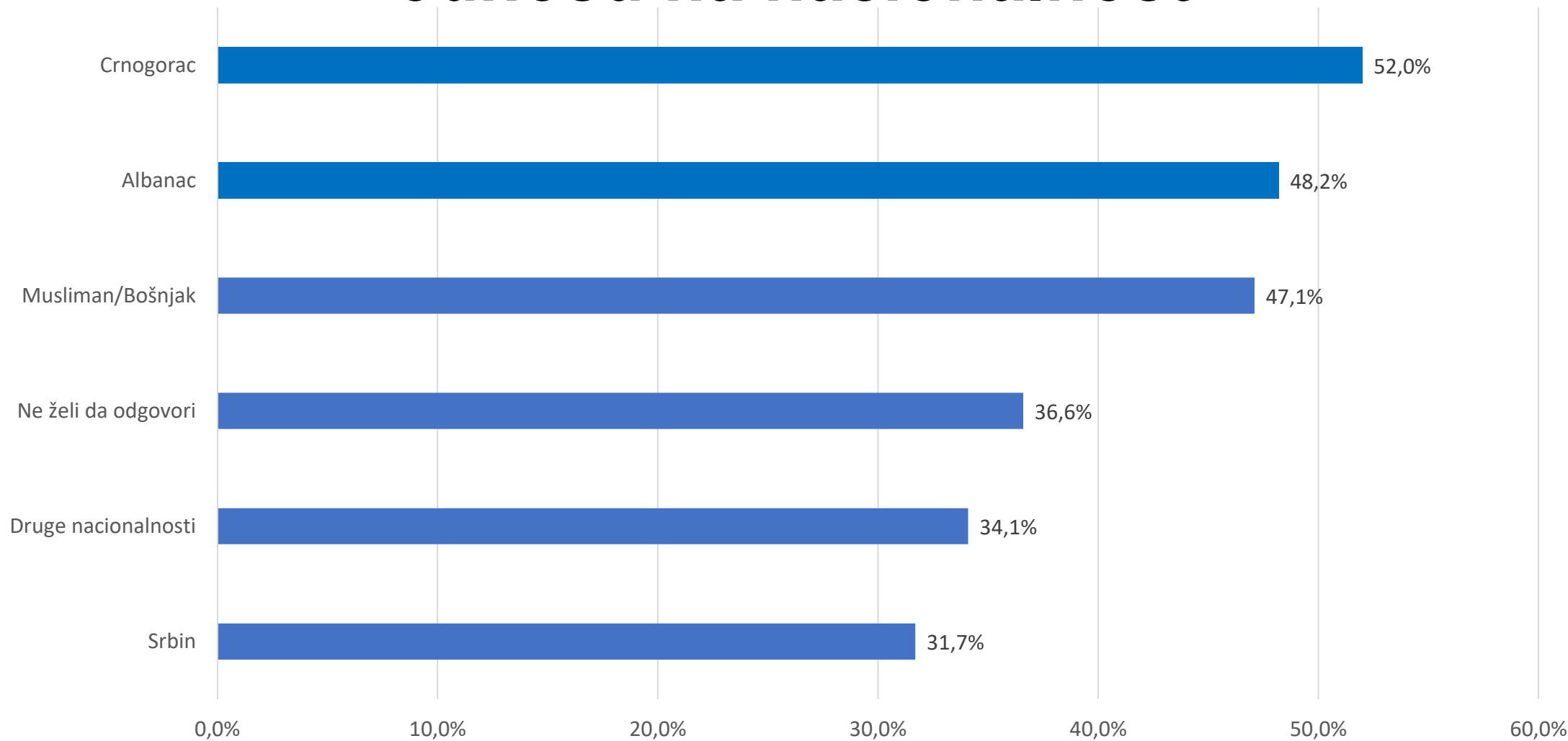
Povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore, trend

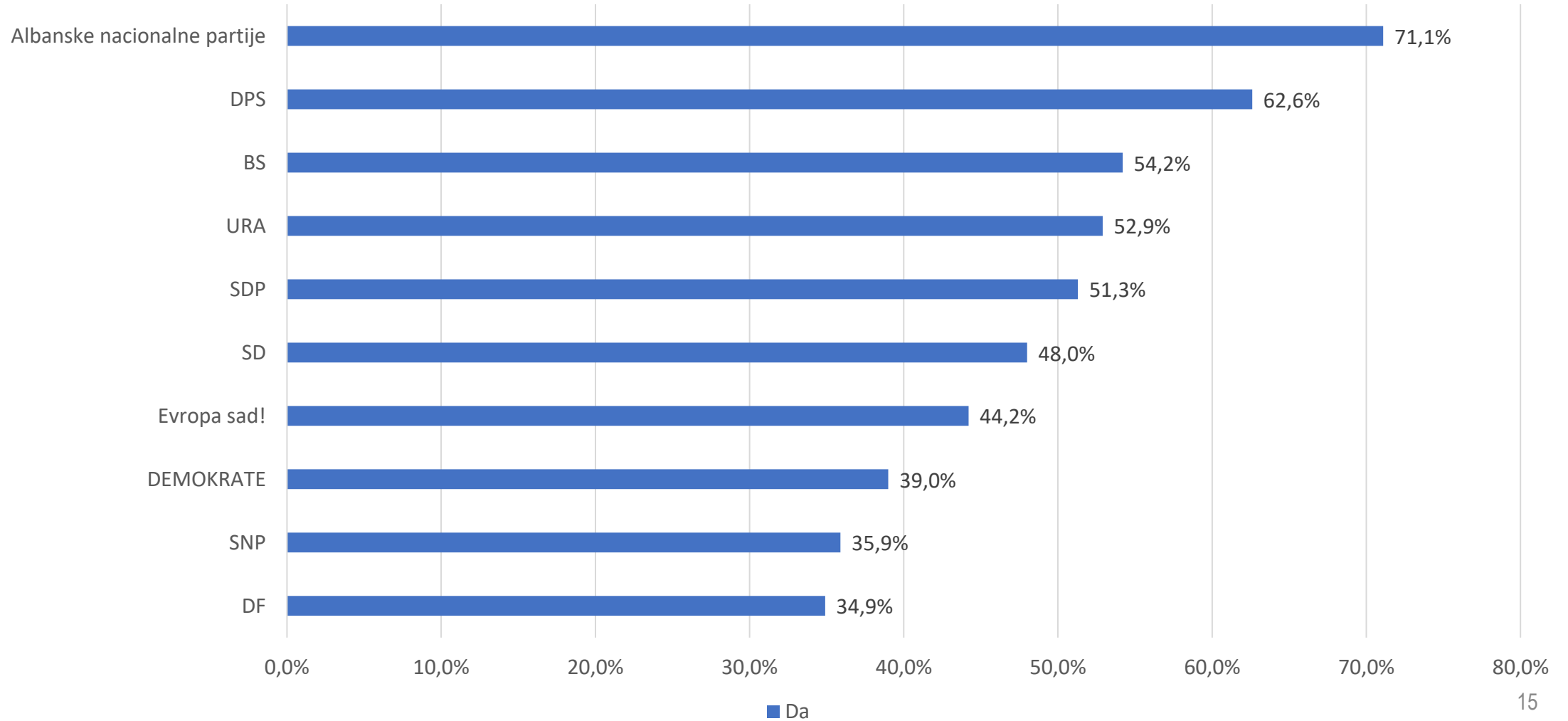
Povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore u odnosu na obrazovanje, primanja, region i pol

Povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore u odnosu na nacionalnost

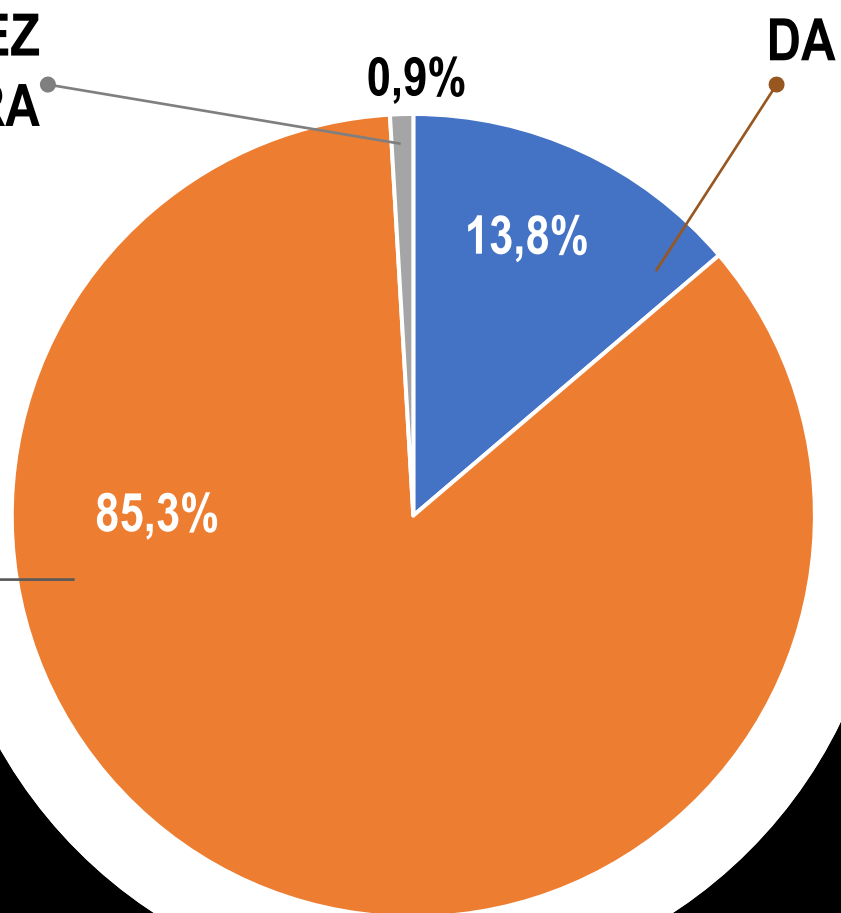
Povjerenje u pravosudni sistem Crne Gore u odnosu na to za koju partiju bi se opredijelili ispitanici na Parlamentarnim izborima

Da li ste u posljednje dvije godine imali kontakt sa sudovima

NE ZNAM / BEZ ODGOVORA

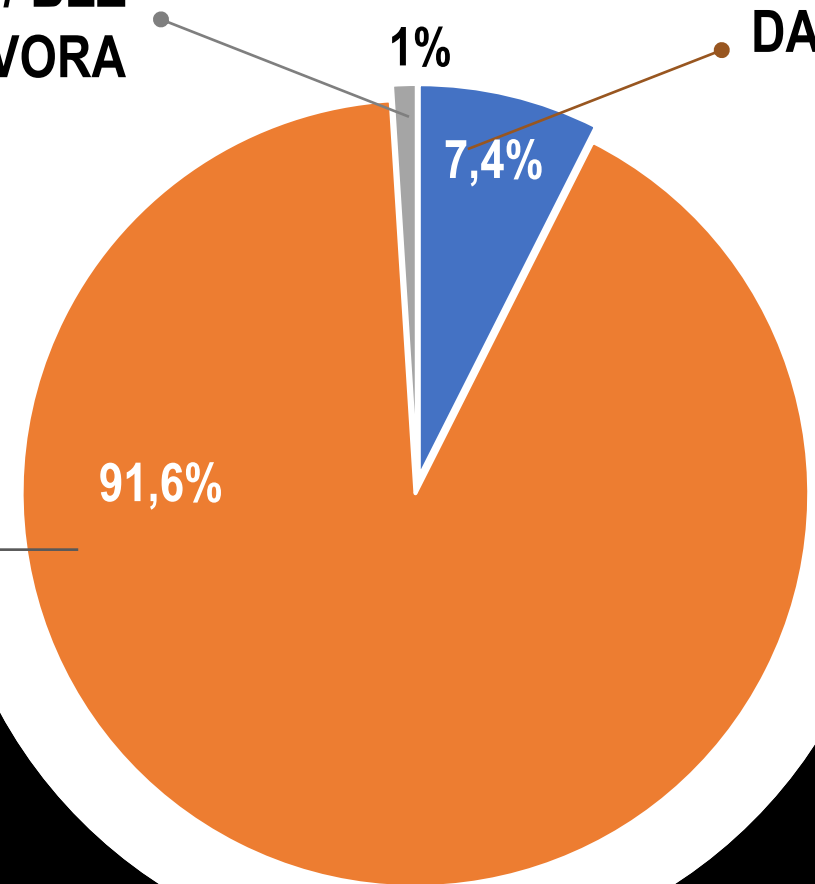
NE

Da li ste u posljednje dvije godine imali kontakt sa tužilaštvom

NE ZNAM / BEZ ODGOVORA

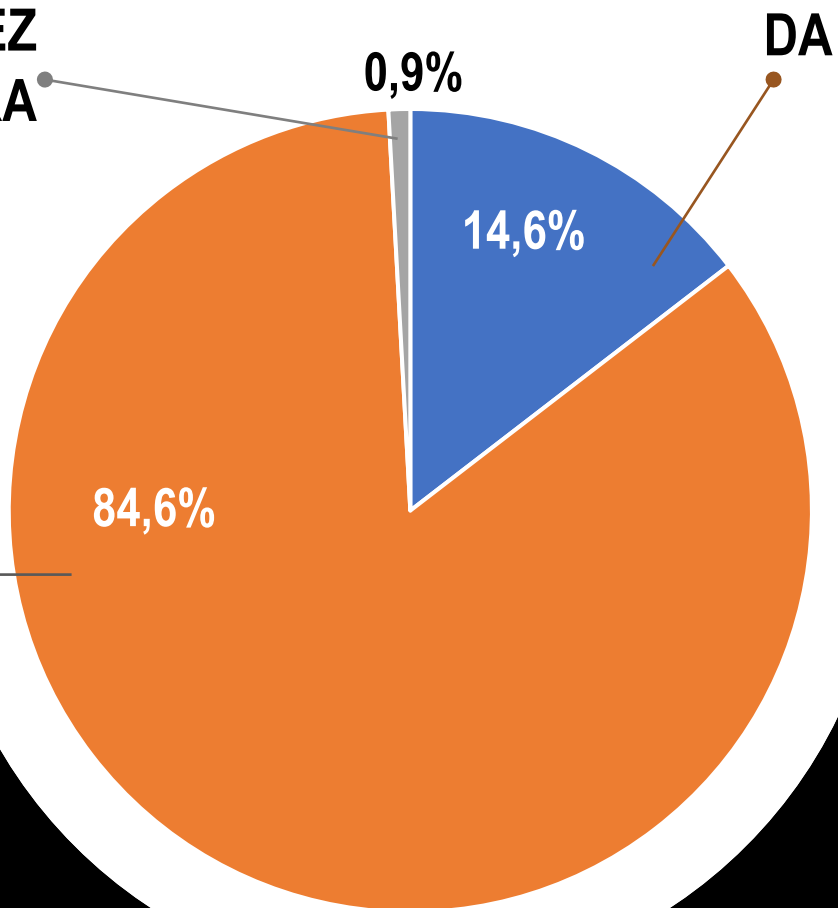
NE

Da li ste u posljednje dvije godine imali kontakt sa advokatima

NE ZNAM / BEZ ODGOVORA

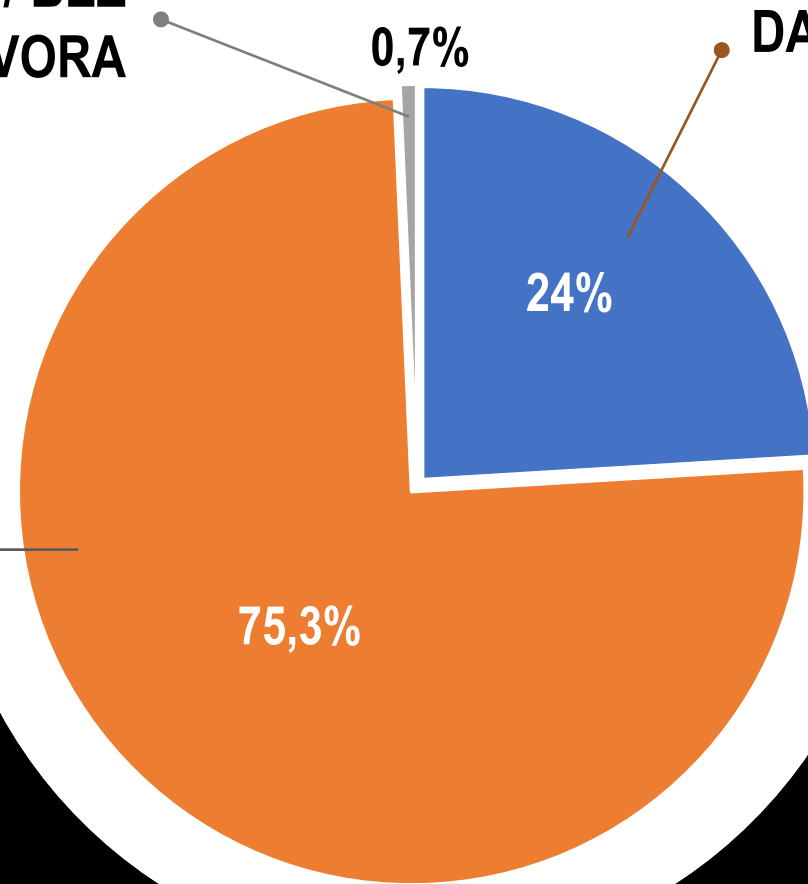
NE

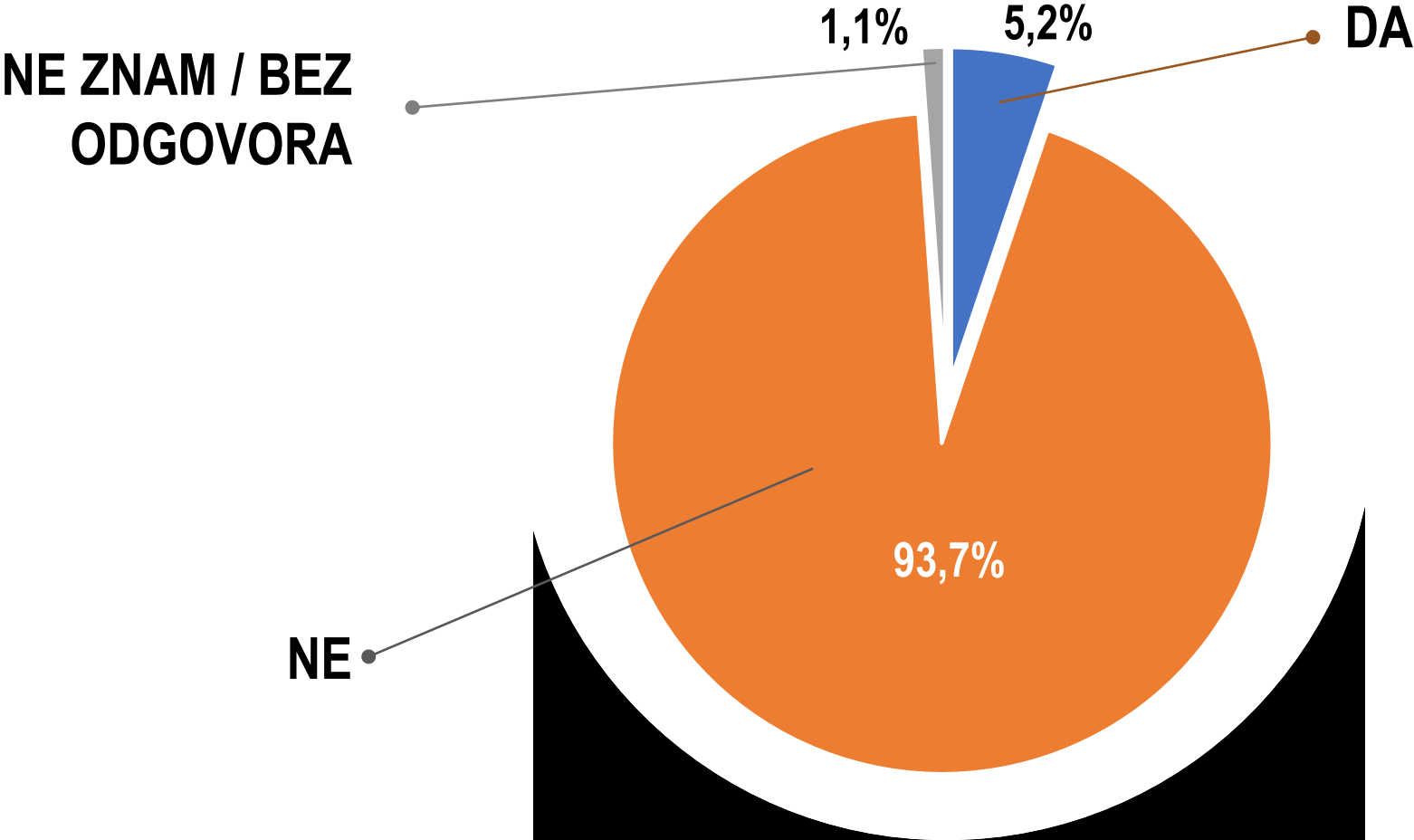
Da li ste u posljednje dvije godine imali kontakt sa policijom

NE ZNAM / BEZ ODGOVORA

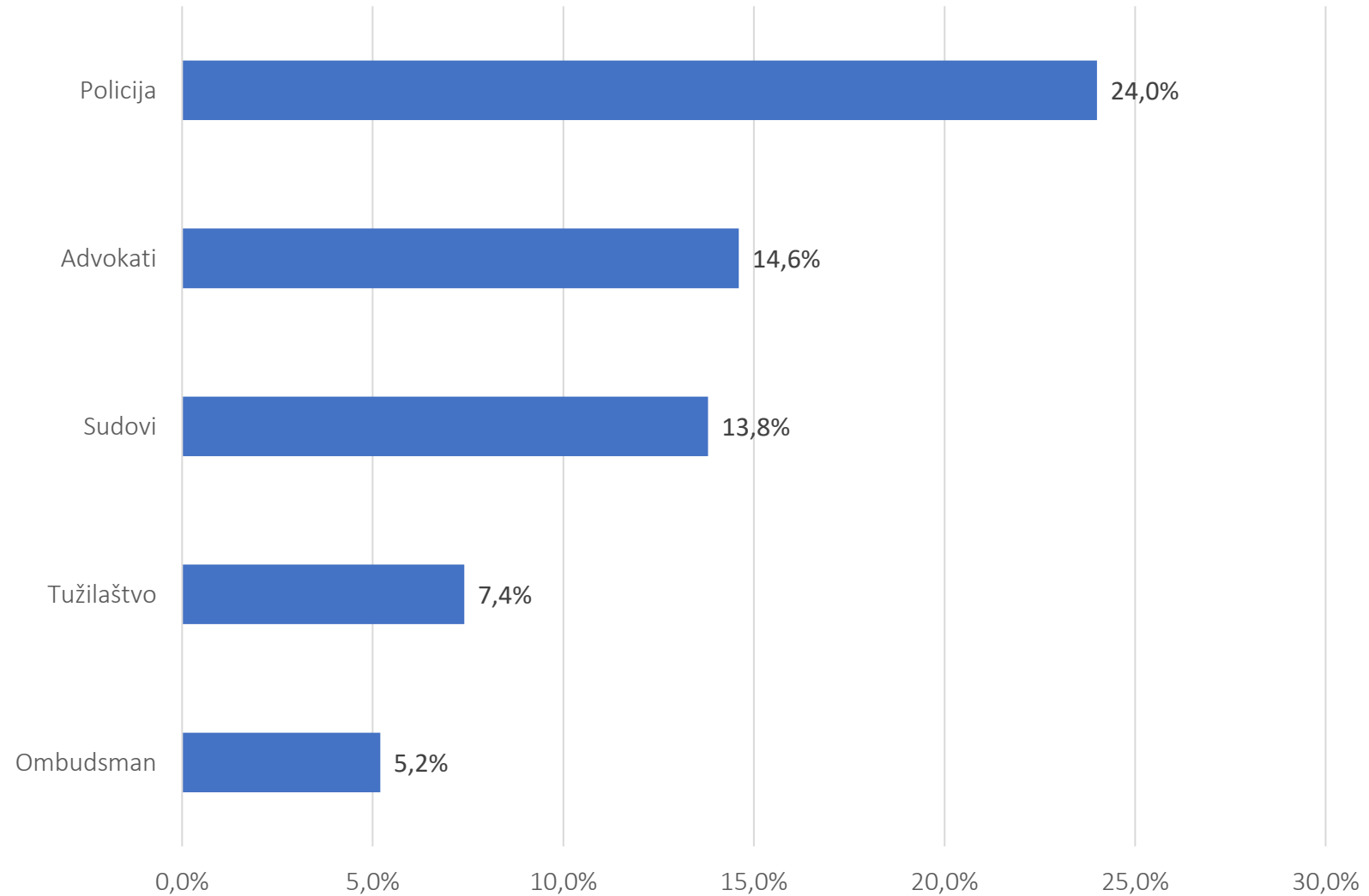
NE

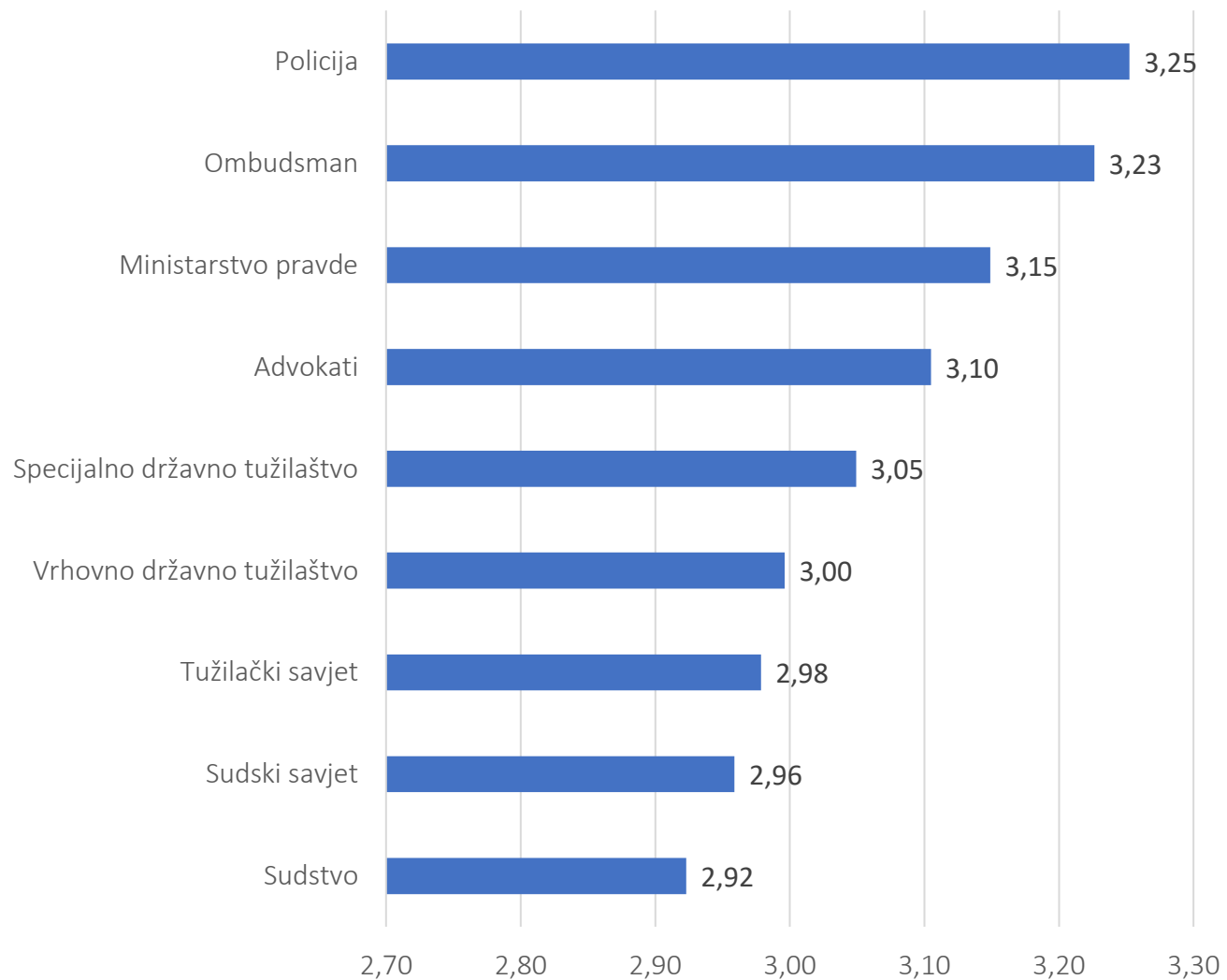
Da li ste u posljednje dvije godine imali kontakt sa Ombudsmanom

Kontakt sa institucijama u poslednje dvije godine

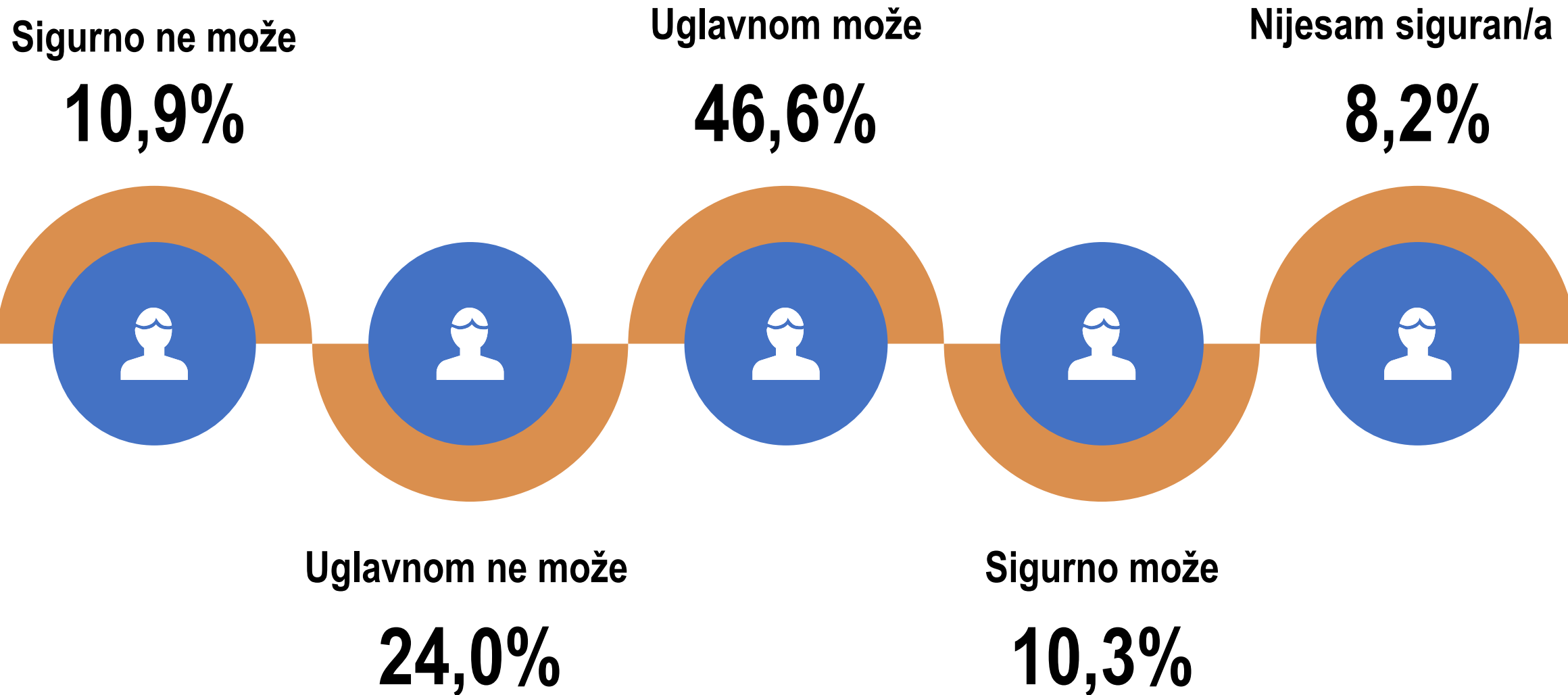
Prosječna ocjena povjerenja u institucije

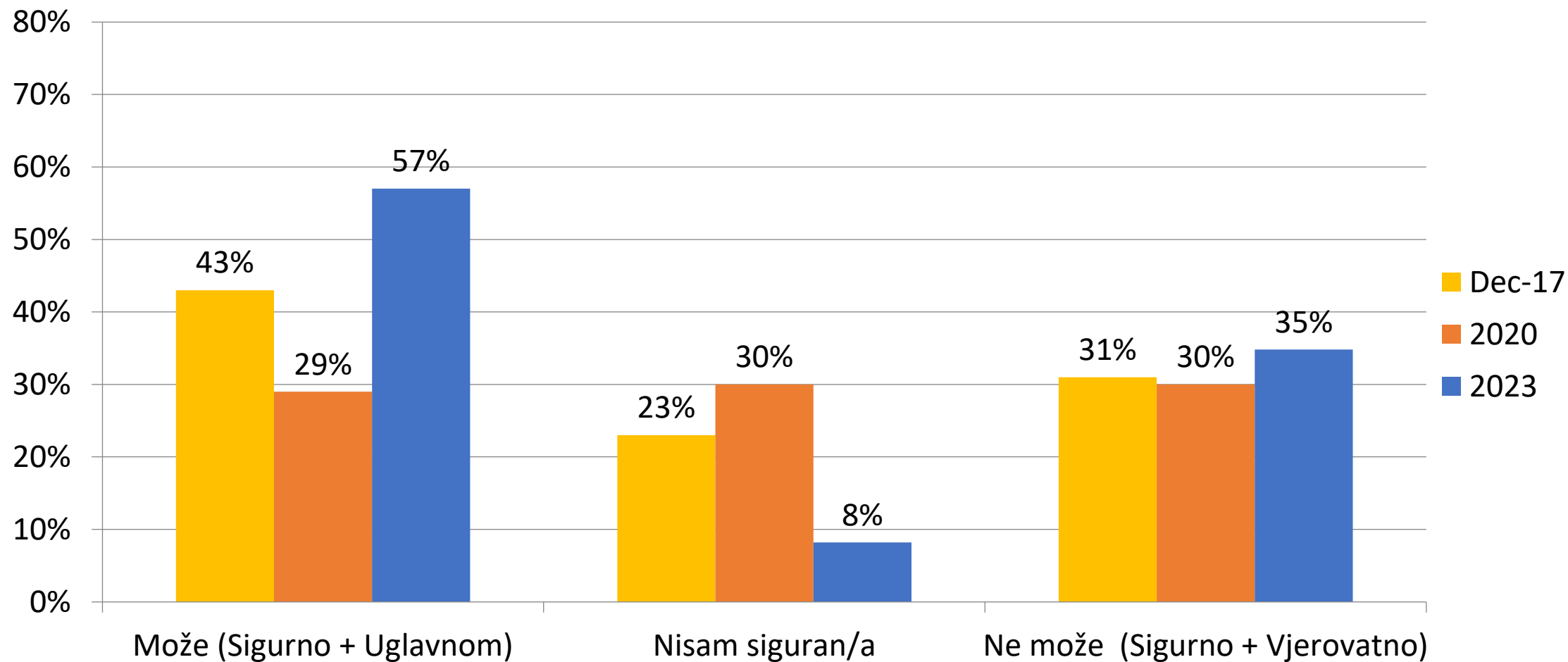
MINIMUM - 1

MAXIMUM - 5

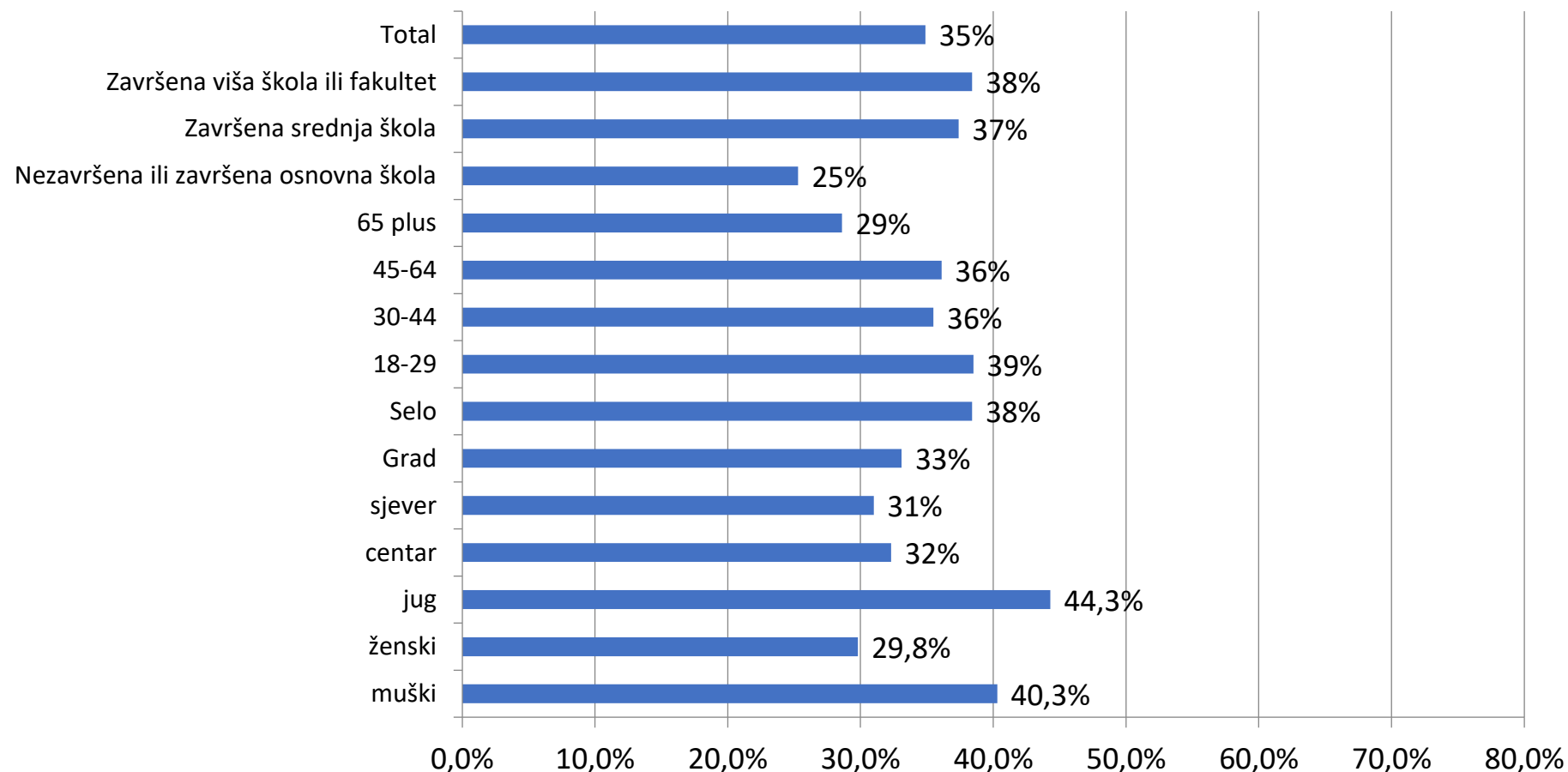
Prosječan građanin, ukoliko zbog nekog razloga bude stranka u sudskom postupku može očekivati fer i pravičan tretman/suđenje?

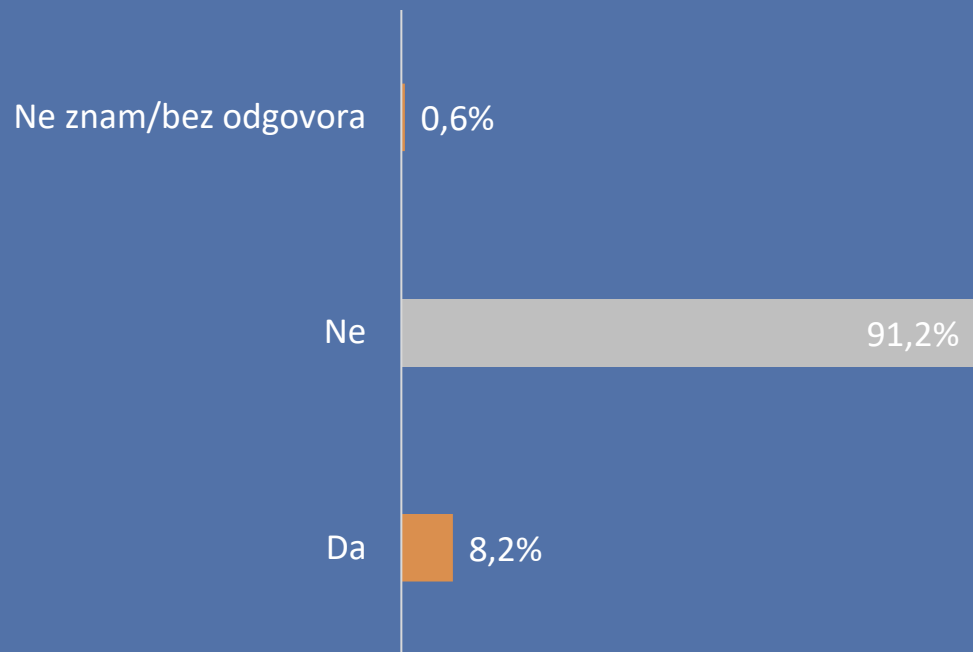
Prosječan građanin, ukoliko zbog nekog razloga bude stranka u sudskom postupku može očekivati fer i pravičan tretman/suđenje?

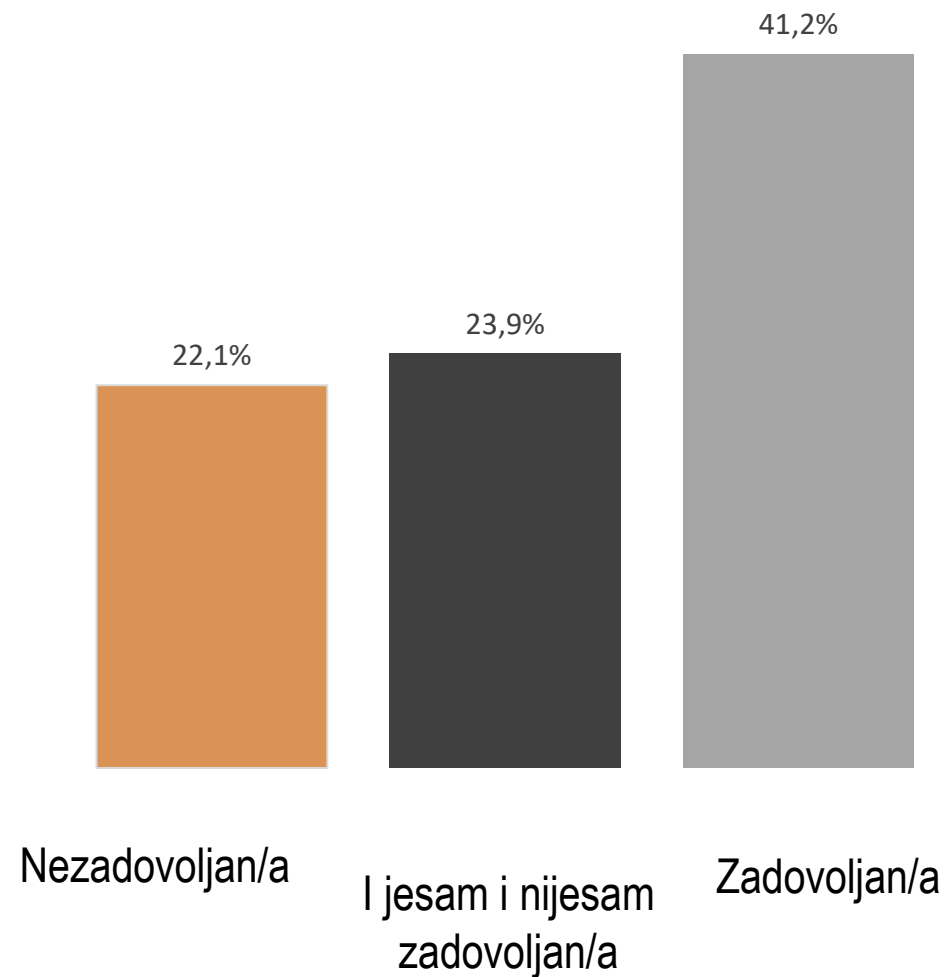
Prosječan građanin, ukoliko zbog nekog razloga bude stranka u sudskom postupku može očekivati fer i pravičan tretman/suđenje? Procenat odgovora „ne može“ (Sigurno ili uglavnom)

Da li ste bili stranka u sudskom postupku tokom poslednje dvije godine?

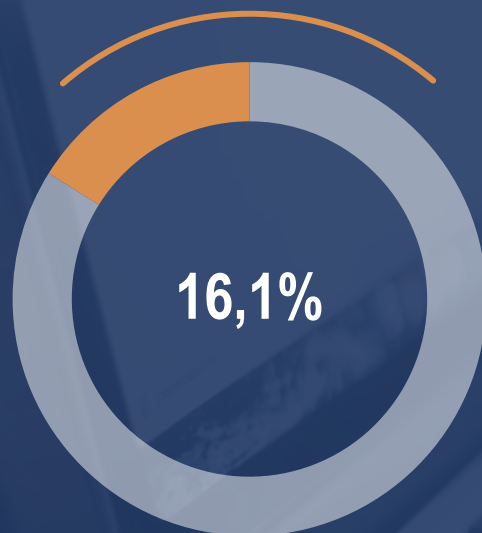

U kojoj mjeri ste zadovoljni radom suda u tom postupku?

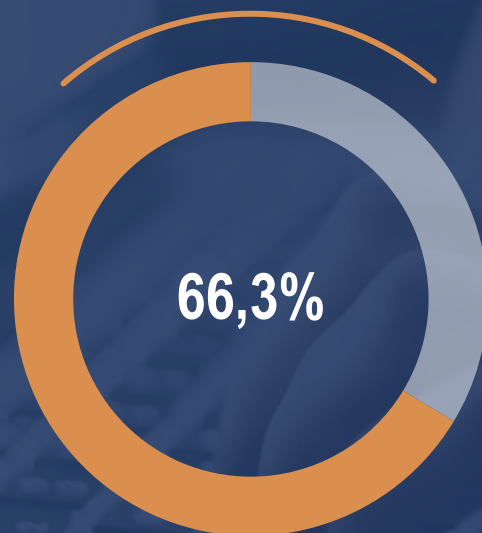

Koji je stav najbliži Vašem?

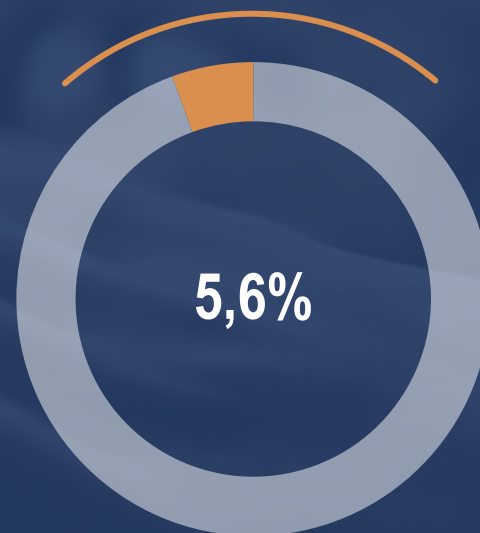
Sudski postupci traju uglavnom koliko treba, ni duže ni kraće

Sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni

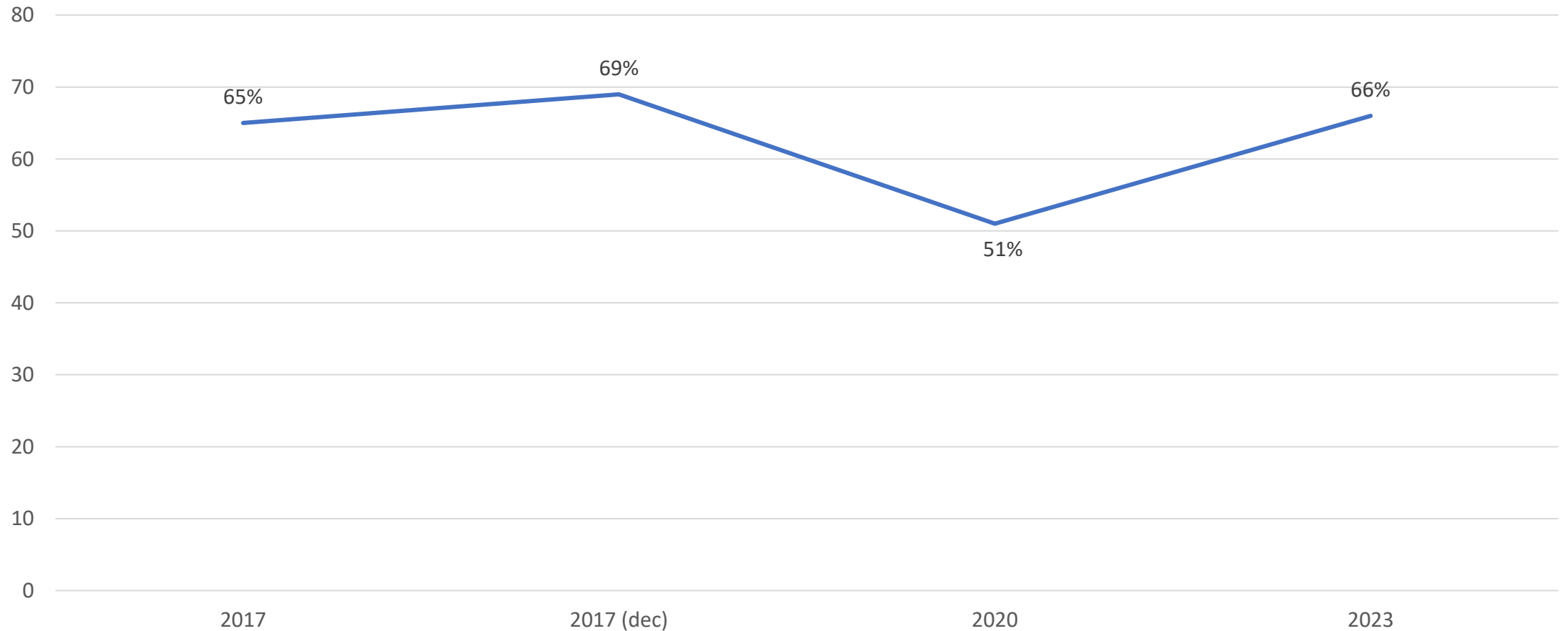
Sudovi presuđuju previše brzo

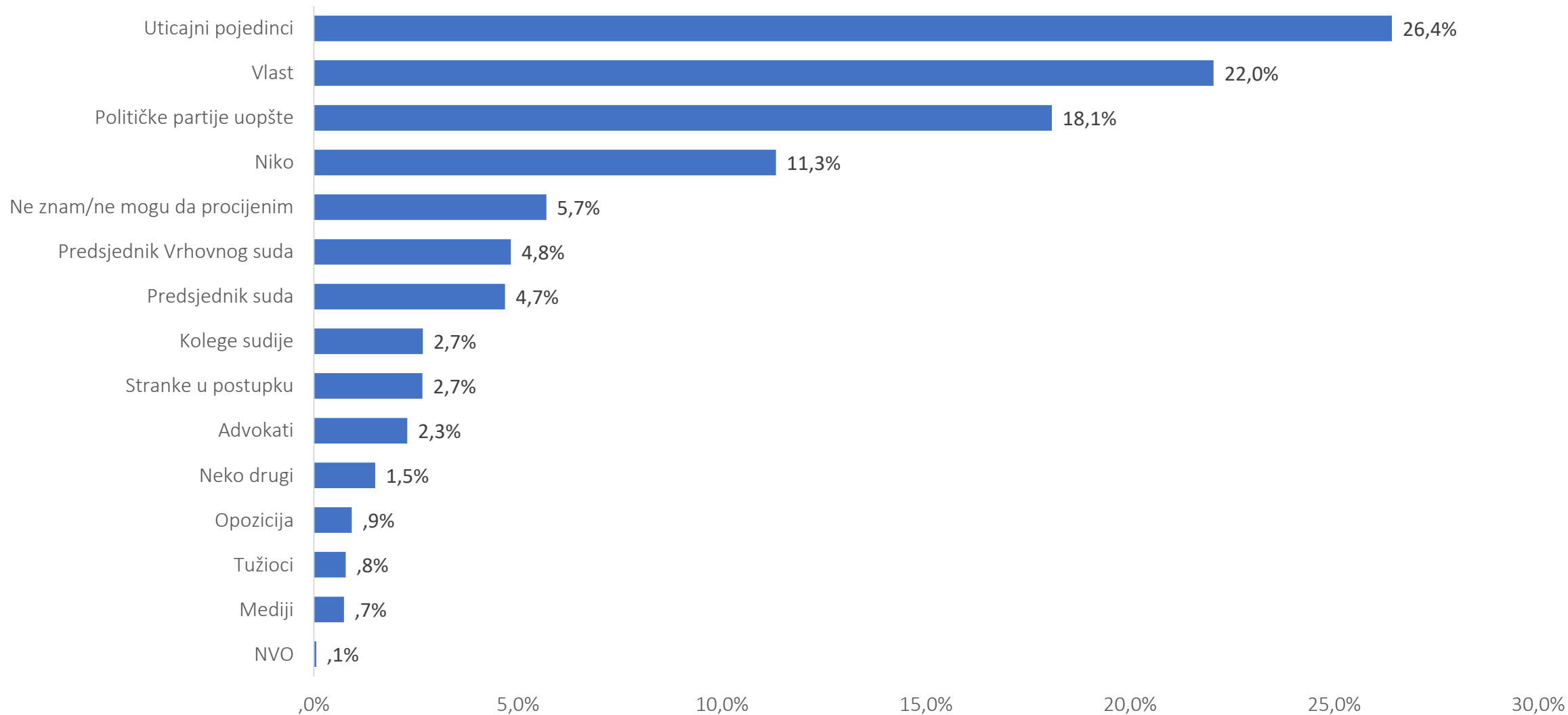
Ne znam/ne mogu da procijenim

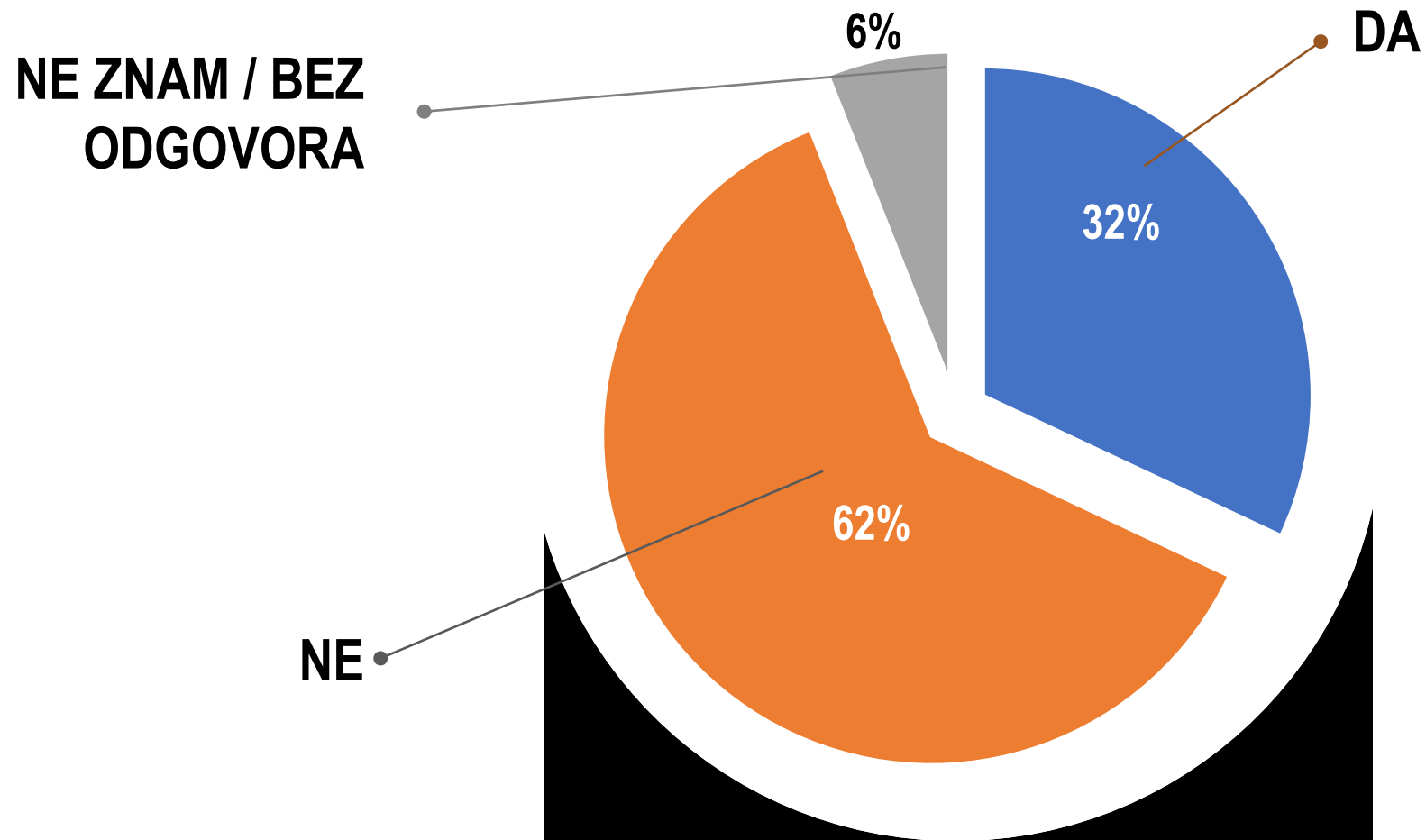
Sudski postupci traju nepotrebno dugo, jer sudovi nijesu dovoljno efikasni, trend

Ko utiče na rad sudija?

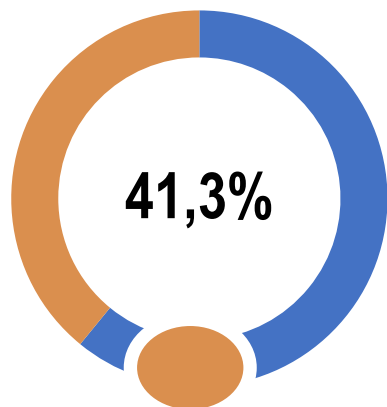

Da li se, po Vašem mišljenju, sudije u Crnoj Gori biraju i napreduju na osnovu stručnosti?

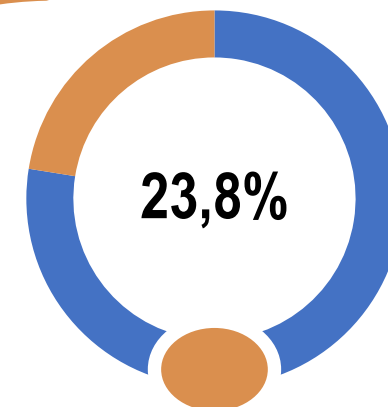
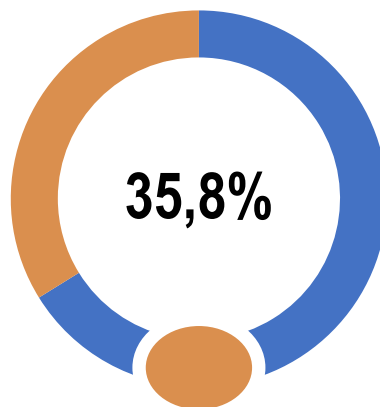

Od čega NAJVIŠE zavisi napredovanje sudija, ako je odgovor na prethodno pitanje ne?

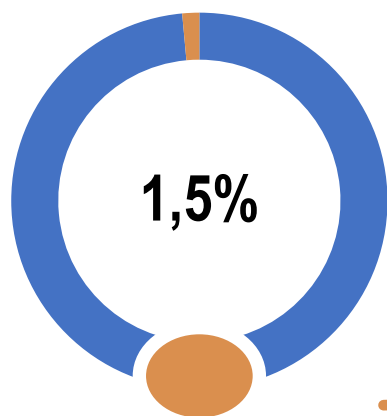
Od rođaćkih i prijateljskih veza

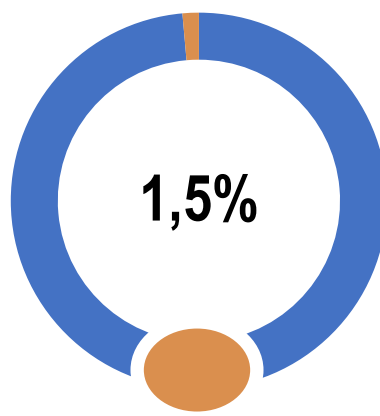
Od političkih veza

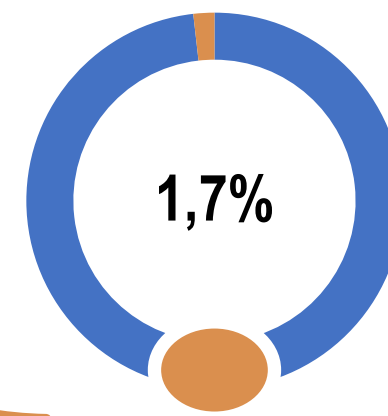
Od povezanosti sa čelnim ljudima u pravosuđu

Od imovnog stanja

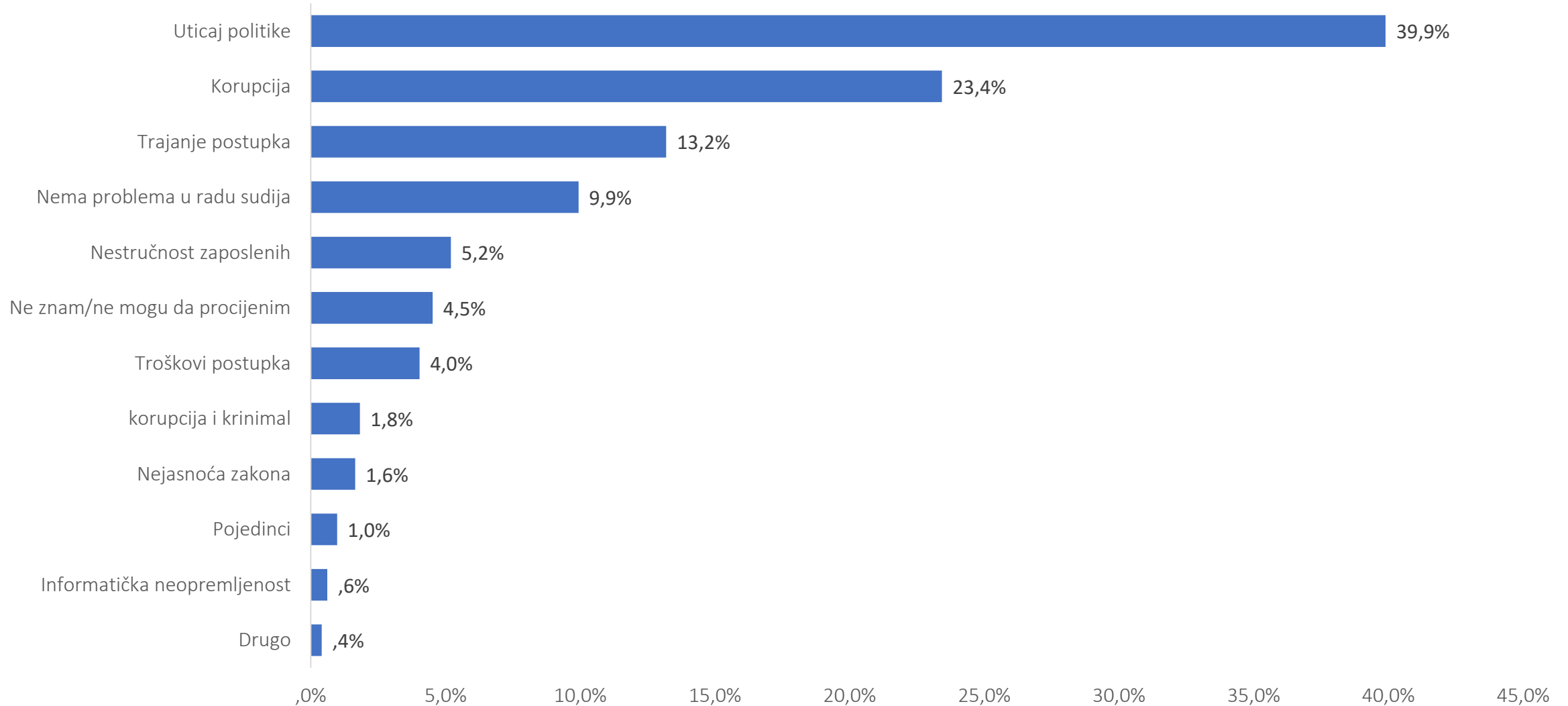

Drugo

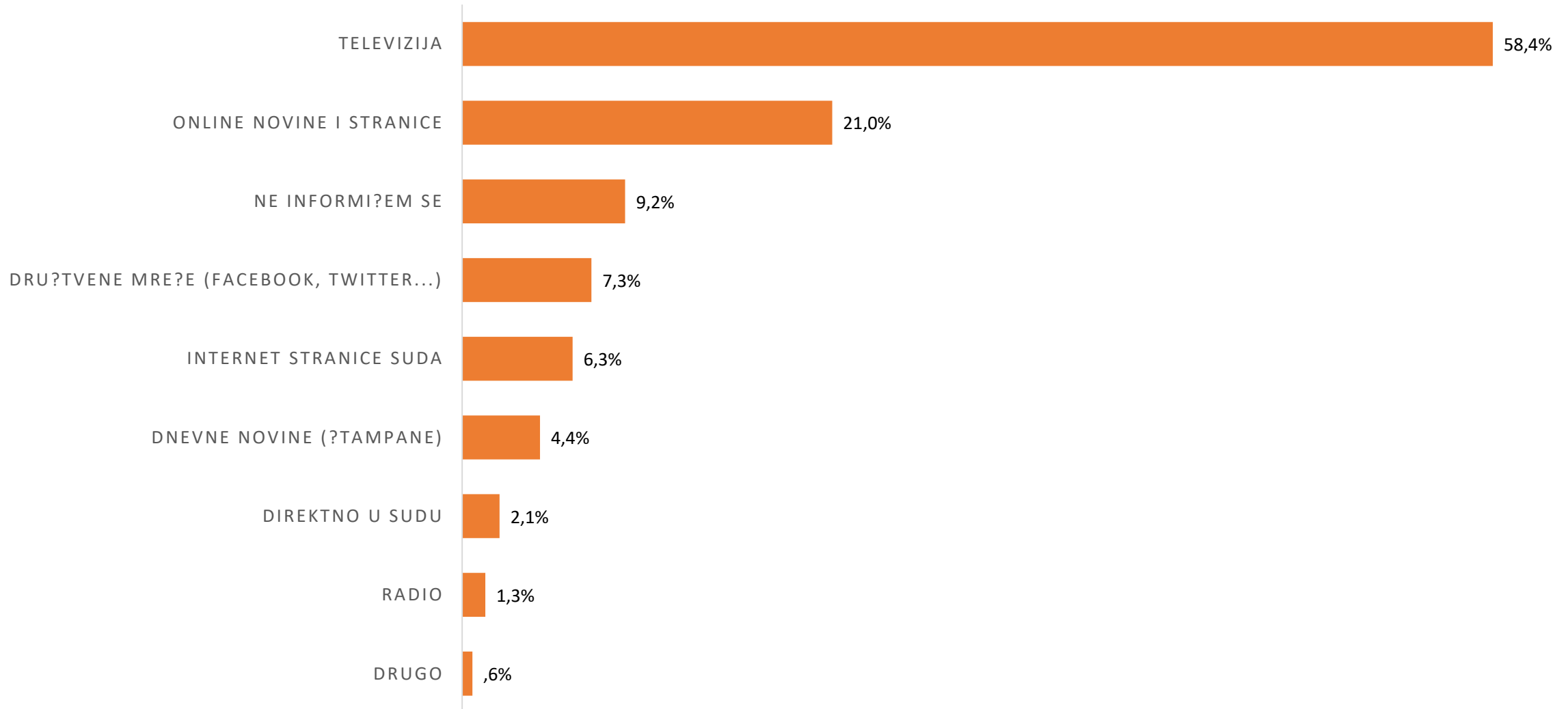

Ne znam/ne mogu da procijenim

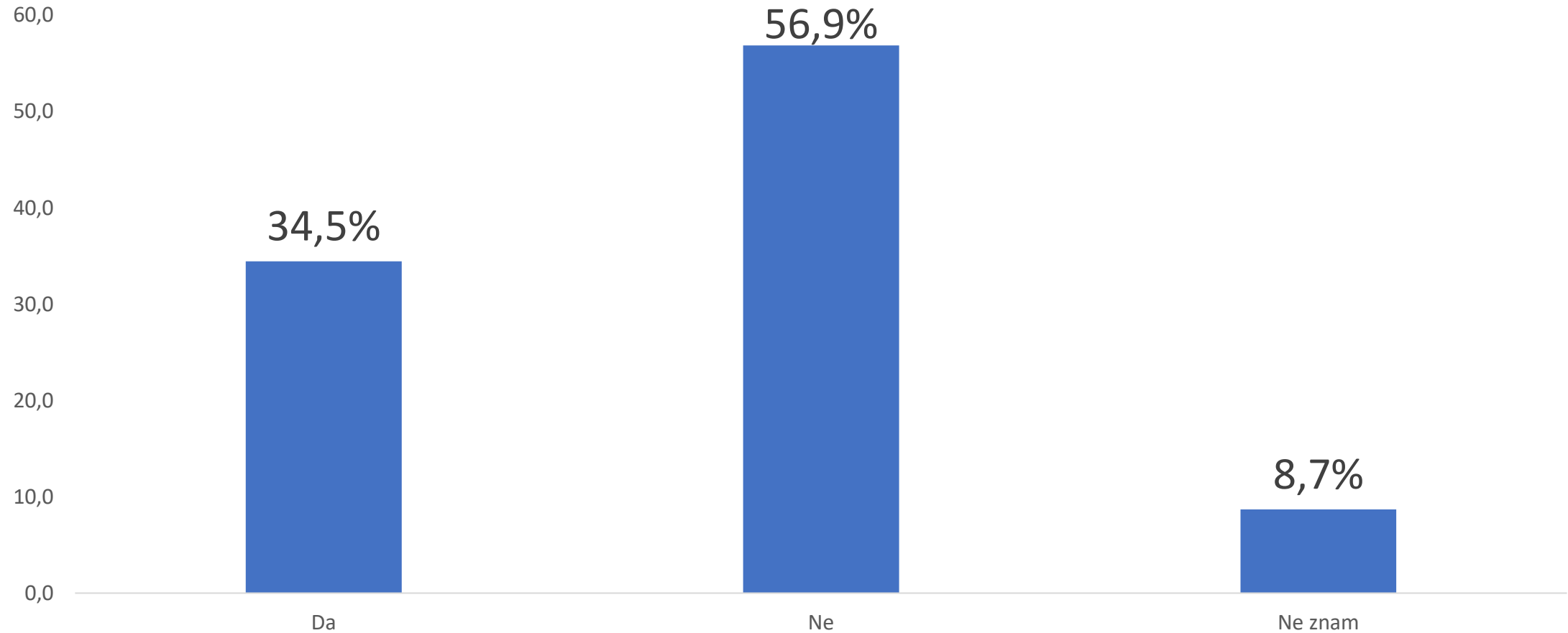
Šta smatrate najvećim problemom u radu sudstva?

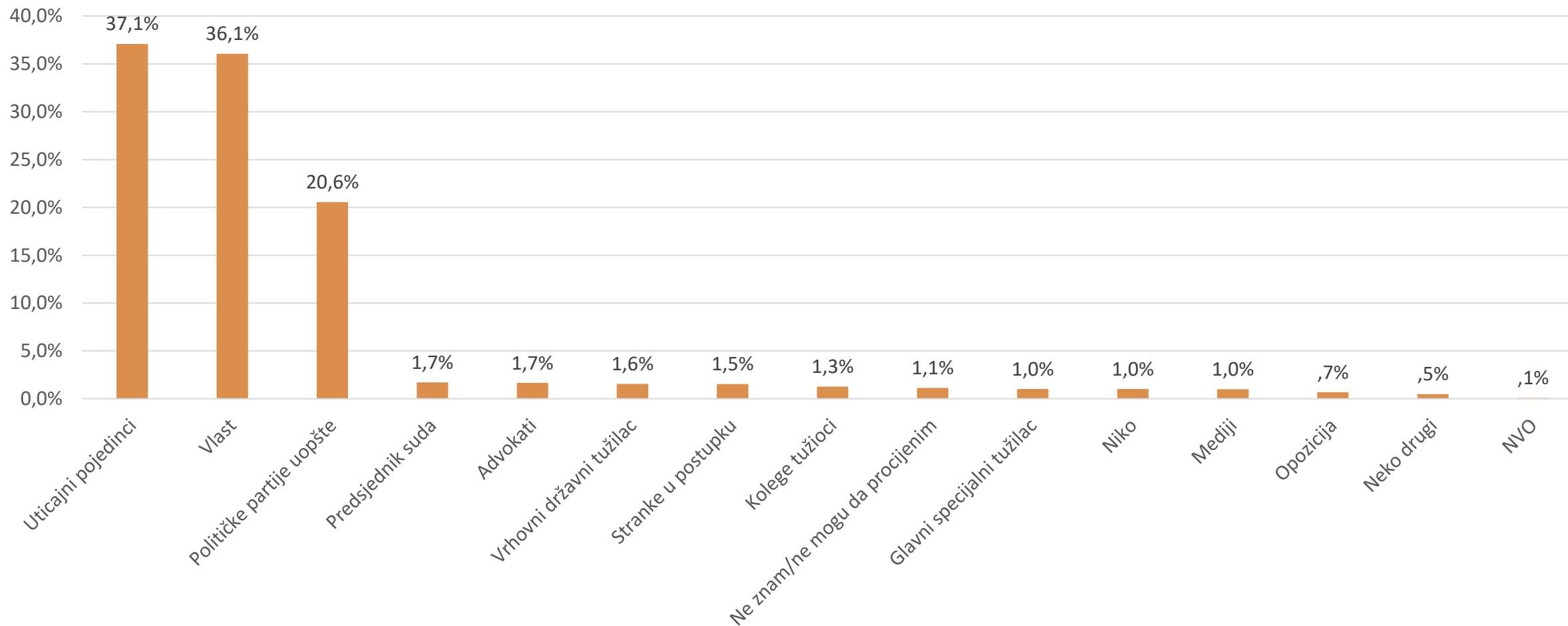
Na koji način se informišete o radu sudova?

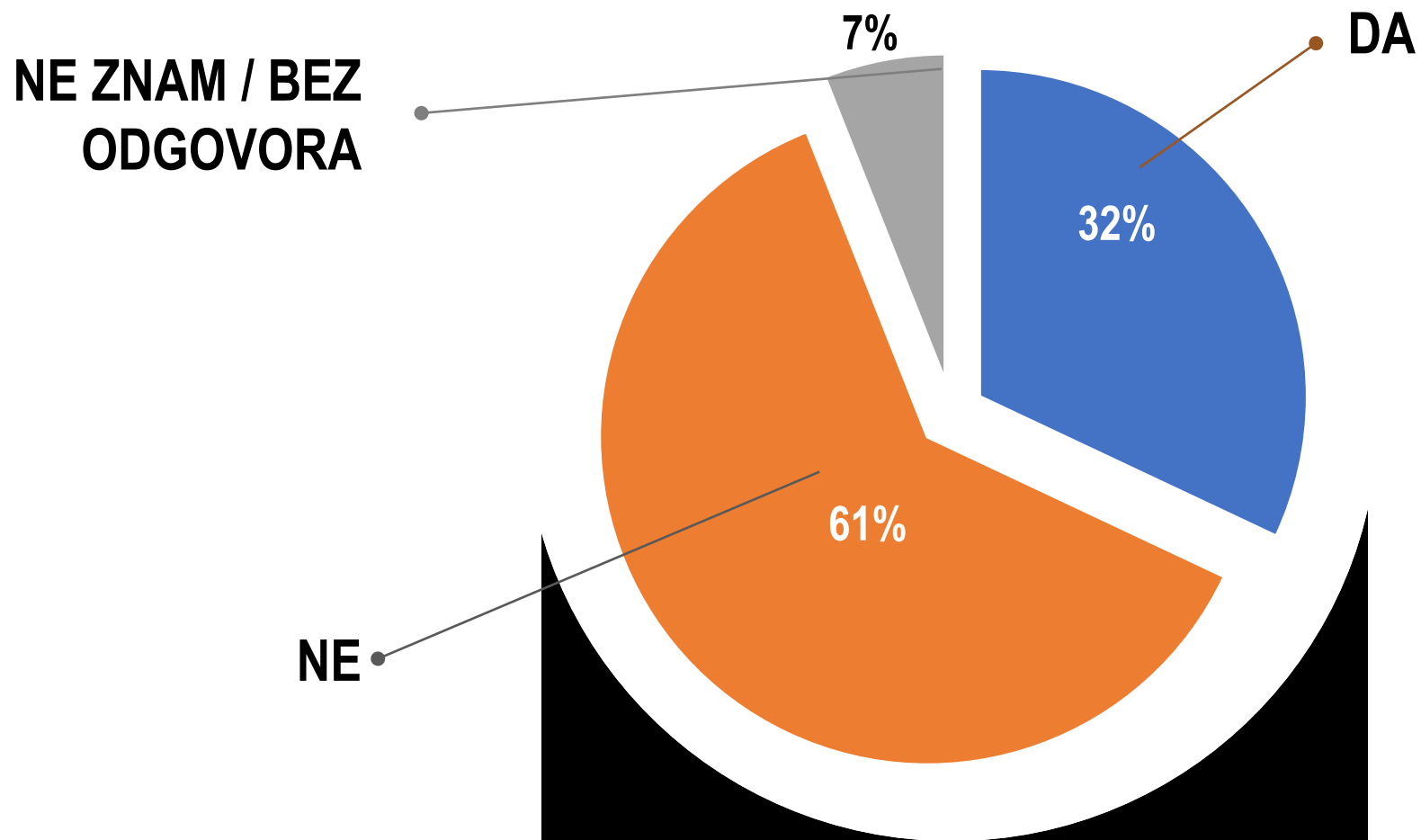
Da li, prema Vašem mišljenju tužilaštvo u Crnoj Gori nezavisno odlučuje o tome koga će krivično goniti?

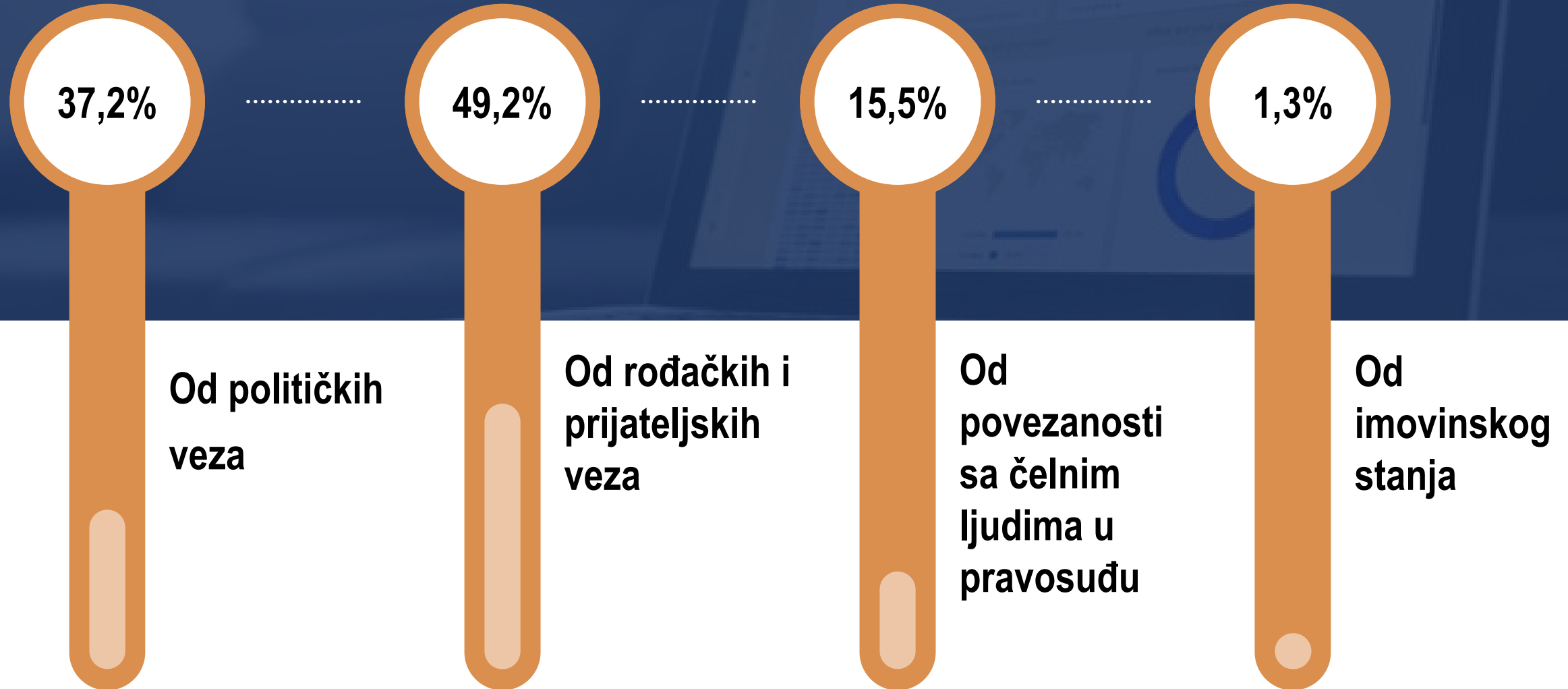
Ko utiče na odluke tužilaštva?

Da li se, po Vašem mišljenju, tužioci u Crnoj Gori biraju i napreduju na osnovu stručnosti?

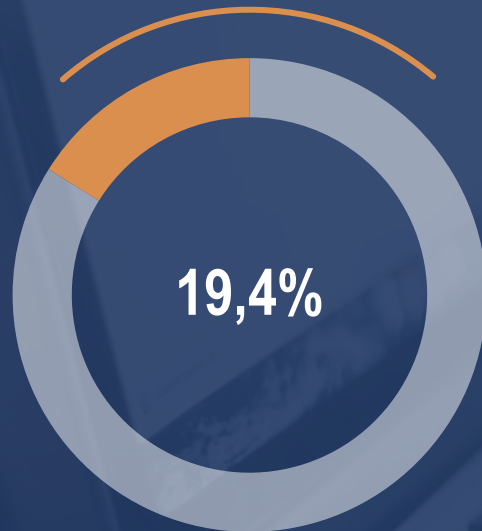

Od čega najviše zavisi napredovanje tužilaca?

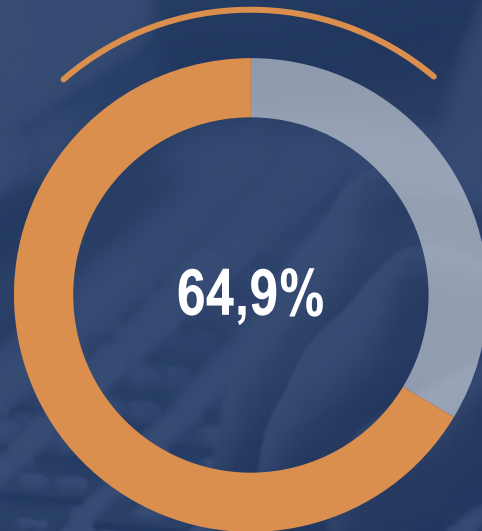

Koji je stav najbliži Vašem?

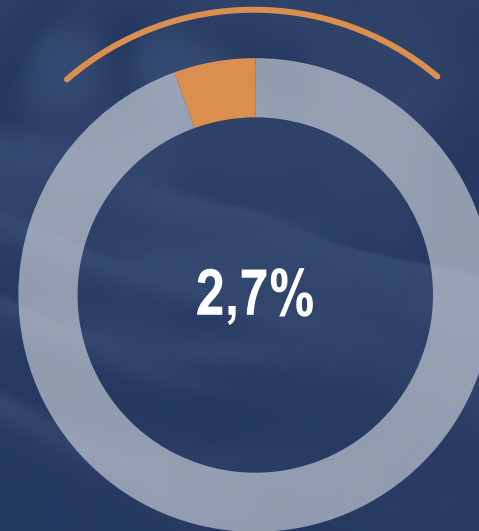
Tužilaštvo je efikasno i u realnom roku i na adekvatan način obavlja svoje zadatke

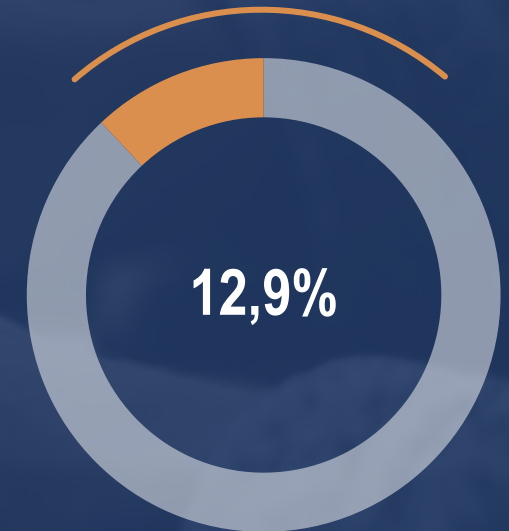
Tužilaštvu treba previše vremena da pokrene postupak

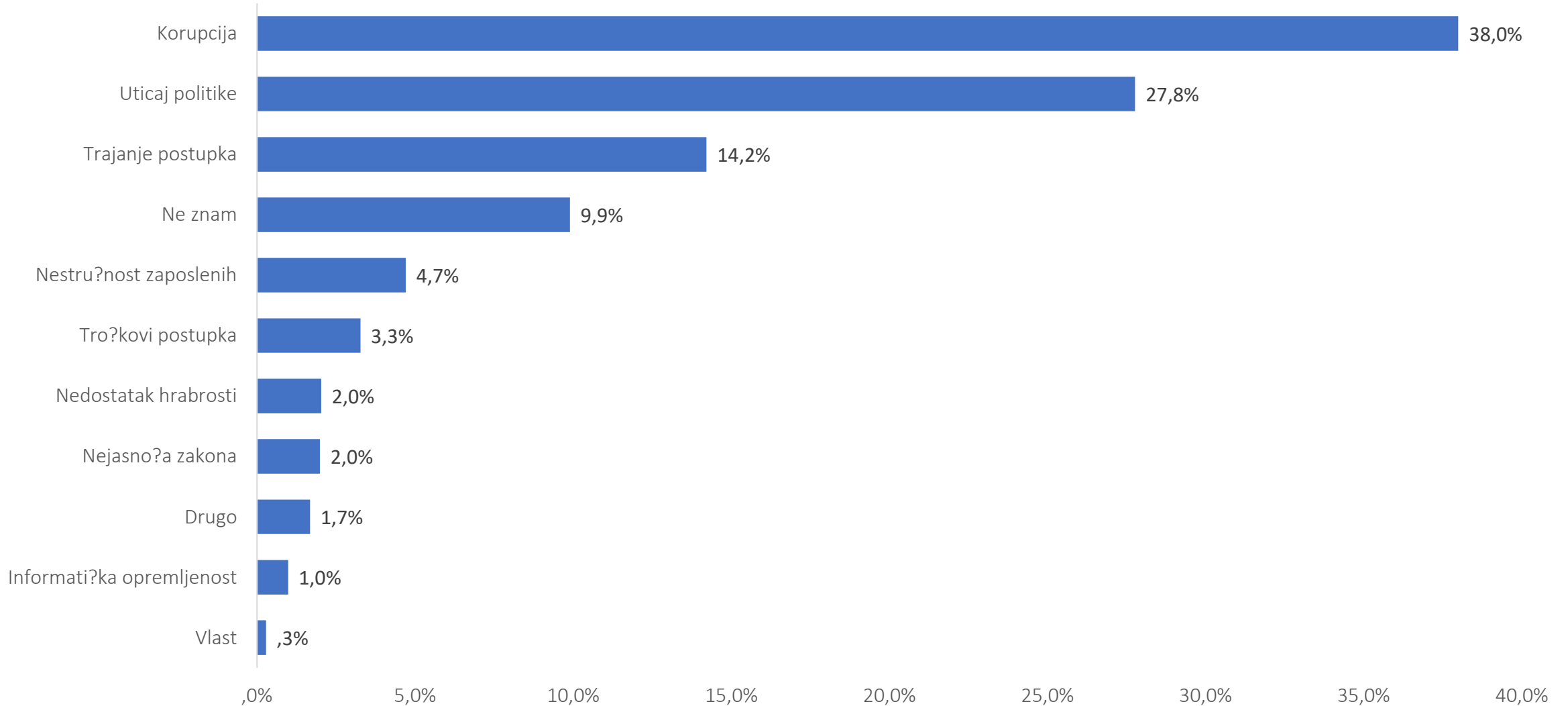
Tužilaštvo previše brzo pokreće postupak

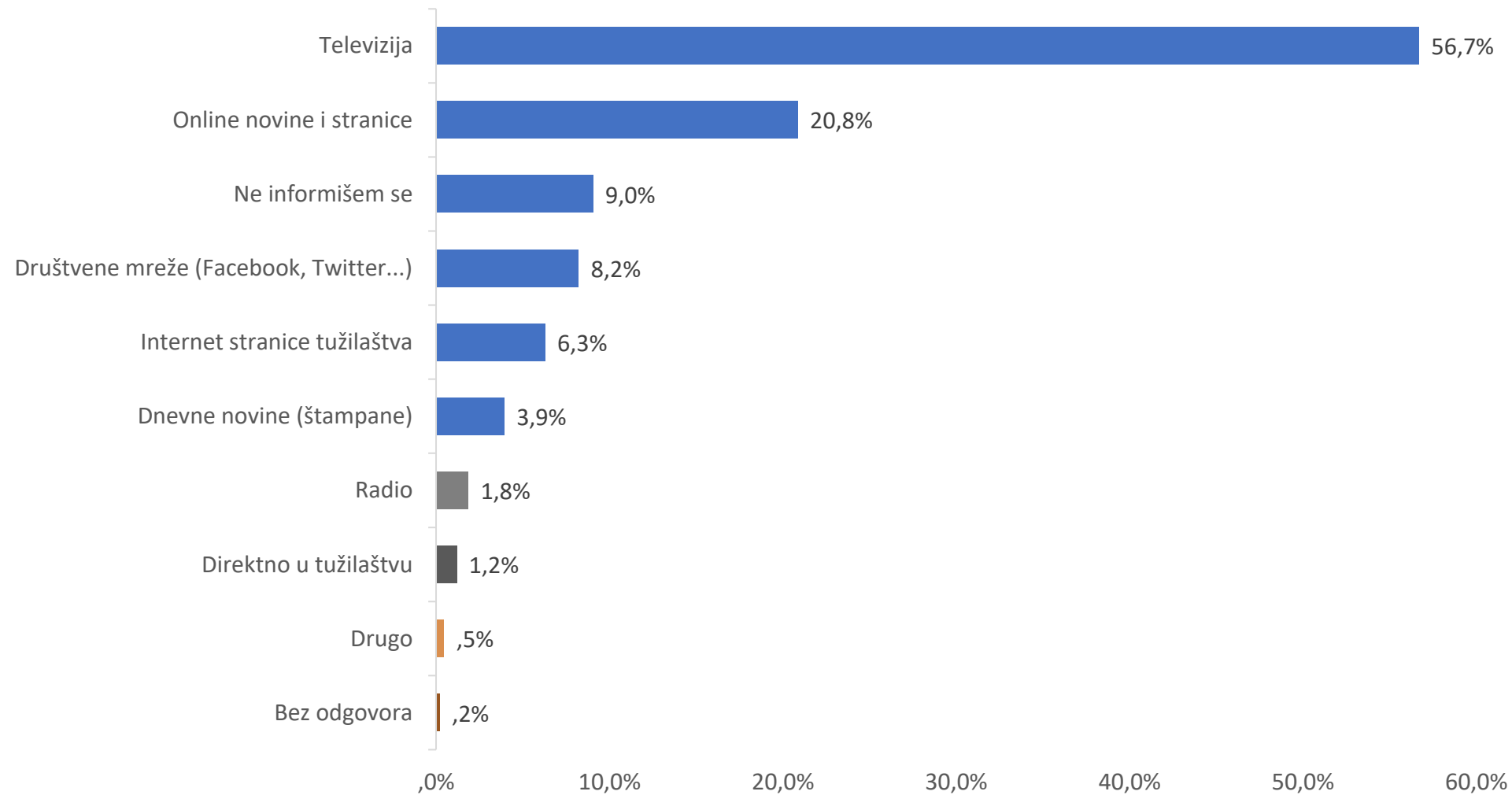
Ne znam/ne mogu da procijenim

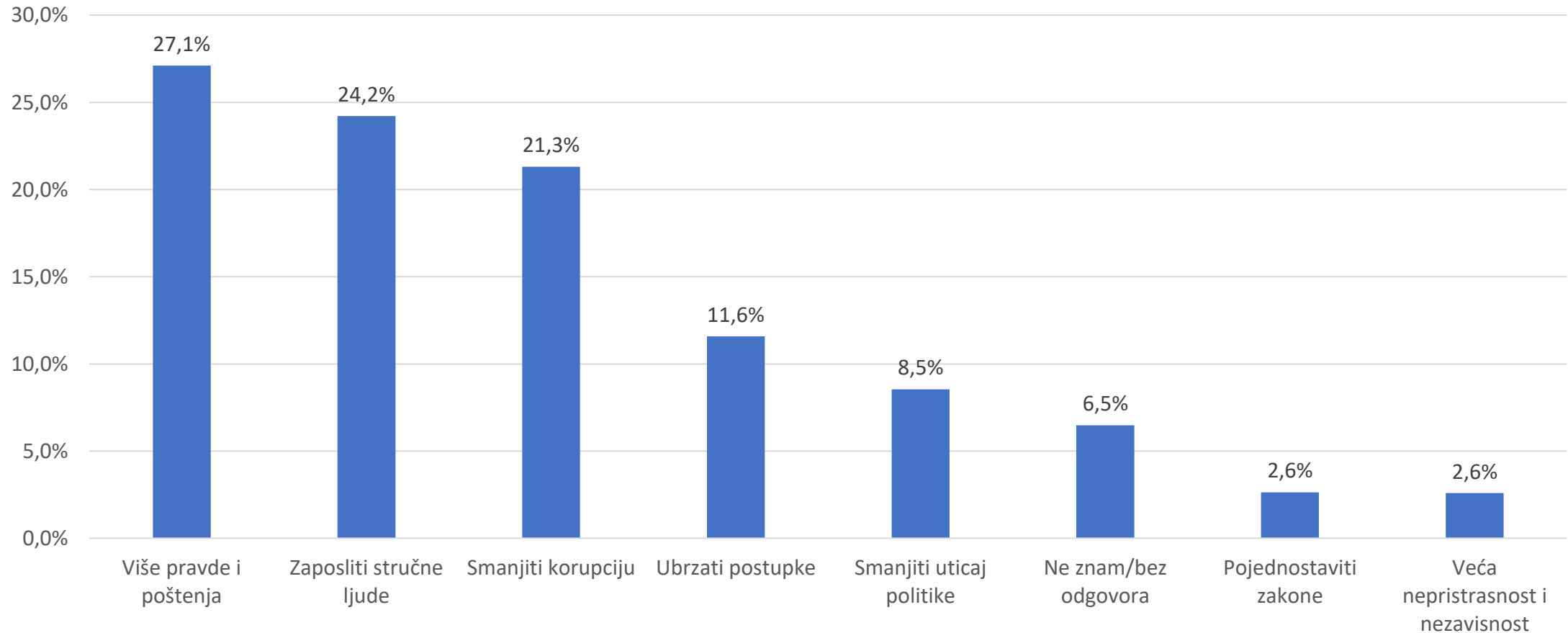
Šta smatrate najvećim problemom u radu tužilaštva?

Na koji način se informišete o radu tužilaštva?

Šta drugo bi trebalo da bude najvažniji prioritet u reformi pravosuđa?

Kako ocjenjujete zadovoljstvo radom medija kada je riječ o izvještavanju o slučajevima u vezi sa radom pravosudnih organa u

Crnoj Gori, na skali od 1 do 5?

5,3%

3,3%

U potpunosti sam zadovoljan/a

13,8%

27,6%

Uglavnom sam zadovoljan/a

46,6%

3,3%

Ne mogu da odlučim, nemam informacije o radu medija

Uopšte nijesam zadovoljan/a

Uglavnom nijesam zadovoljan/a

I jesam i nijesam zadovoljan/a